N°. 9734. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1863.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Zaturdag 28 Maart.
UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld............ƒ 1.75.
Iedere regel meer.. „ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het Verslag der Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 26 dezer, benevens twee bijlagen behoorende bij de Memorie van Beantwoording betreffende het ontwerp van wet tot pantsering van schepen.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Woensdag 25 Maart. (des Avonds.)

Aan het bureau van lord Palmerston is heden namiddag wederom een kabinetsraad gehouden.

— Voor zoover thans is bepaald zullen de parlementshuizen overmorgen de zittingen gedurende het Paaschfeest verdagen en den 13den April weder vergaderen. Den daarop volgenden Donderdag zal de kanselier der schatkist zijne financiele voordragt houden.

— Het Huis der Gemeenten heeft gisteren avond beraadslaagd over een voorstel van een zijner leden, den Heer Hubbard, strekkende om veranderingen te maken in de grondslagen van de belasting op de inkomsten, uithoofde deze thans zeer ongelijk drukt. De kanselier der schatkist, ofschoon erkennende dat de genoemde belasting ongelijk drukt, heeft dat voorstel bestreden, op grond, dat het bedoelde gebrek nooit weggenomen kon worden, en dat de voorgestelde verandering slechts zou strekken om den last, waarover men thans klaagt, op andere klassen van ingezetenen over te brengen. Ten slotte werd het voorstel verworpen met 118 tegen 70 stemmen.

De wet tot vermindering der invoerregten van bewerkten tabak is thans voor de derde maal gelezen en dus aangenomen.

De Heer Forster gaf kennis dat hij aanstaanden Vrijdag de oplettendheid der regering zou vestigen op de omstandigheid, dat hier te lande op dit oogenblik verscheidene schepen (de Hr. Bright verzekerde wel 14) werden gebouwd en uitgerust, ten behoeve van de geconfedereerde staten, hetgeen strijdig was met de wet op vreemde werving.

— De *Globe* zegt gemagtigd te wezen om te melden, dat de ontvangst der adressen van de corporatien van Londen, Dublin en Edinburg op morgen door H. M. niet zal geschieden met het gewone ceremonieel, maar zoo stil en particulier als met mogelijkheid kan plaats hebben. H. M. heeft zich vermand om bij deze gelegenheid hare afzondering te verlaten, ten einde met deze adressen eene uitzondering te maken en persoonlijk aan deze aanzienlijke en centrale ligchamen de verzekering te geven van het diepe gevoel van dankbaarheid, waarmede Hoogstd. is doordrongen wegens de jongste algemeene betooning van geestdrift, liefde en gehechtheid aan haar Huis.

— Blijkens de officiele statistiek van Engelands uitvoerhandel is in het vorige jaar aan producten en fabriekaten van het Vereenigde Koningrijk eene waarde van £ 124,137,812 uitgevoerd, dat is bijkans een millioen minder dan in 1861. De uitvoer naar Nederland bedroeg in 1862 eene waarde van £ 6,055,067 tegen 6,434,919 in 1861. Buitendien is in 1862 uit Engeland eene waarde van £ 777,400 (tegen £ 1,091,511 in 1861), regtstreeks naar Java, enz., uitgevoerd. Onder de vreemde landen zijn er slechts drie, namelijk de Vereenigde Staten, het Duitsche Tolverbond en Frankrijk, die in 1862 meer koopwaren van Engeland hebben genomen dan Nederland met deszelfs overzeesche bezittingen.

— Het heeft hier veel opzien gebaard, dat het van Londen naar Matamoras bestemde schip Peterhoff, inzonderheid dewijl het de koninkl. brievenmaal aan boord had, door de federalen is opgebragt. Bij den gezagvoerder bestond niet het minste voornemen, om de blokkade te schenden en het schip was door den Mexik. consul met de meeste zorg uitgeklaard. Deze inbeslagneming vordert derhalve de onverwijlde tusschenkomst der regering.

— De canarievogel kan thans als een bij ons genaturaliseerde vogel worden aangemerkt, vermits het is gelukt hem in de open lucht en geheel in vrijheid te doen leven en voorttelen; dit is met name het geval op Hr. Ms. buitenverblijf Osborne op het eiland Wight en op nog een paar andere plaatsen hier te lande.

— Te Manchester is gisteren onder voorzitting van den mayor in het gemeentehuis eene openbare vergadering gehouden, waarin met algemeene stemmen de resolutien zijn aangenomen, dat Rusland, ten gevolge van het schenden der jegens Europa aangegane verpligtingen ten behoeve van Polen, het regt op het bezit van dat land heeft verbeurd, en dat het de pligt van ieder Engelschman is, om werkzaam te zijn tot het doen ophouden van alle diplomatische gemeenschap met Rusland, totdat aan den tegenwoordigen staat van zaken een einde is gemaakt, alsook om het regt van oorlogvoeren door Polen te erkennen.

— De onlusten in de katoendistricten breiden zich meer en meer uit. Wat men gisteren uit Staleybridge en Ashton hoorde, verneemt men nu ook uit Stockport, Hyde, Oldham en andere plaatsen. In laatstgenoemde plaats zijn 300 burgers als buitengewone politie-agenten aangesteld. Te Hyde zijn 5 personen als aanvoerders in hechtenis genomen. In andere plaatsen heeft men huzaren laten komen, omdat men weet, dat gewoonlijk een troep ruiterij toereikend is, om enkel door haar getrappel eene groote volksmenigte uit elkander te drijven. Men vreest nu echter, dat deze ongeregeldheden onder de werklieden niet zullen ophouden, vóór er eene merkbare verbetering in de fabriekszaken gekomen is. Verschillende bladen geven daarom den raad, om de verhuizing van ledigloopende arbeiders naar Australie in de hand te werken.

Duitsche Post.

WEENEN, 24 Maart. Het aantal geïnterneerde opstandelingen bedraagt thans ruim 3000. Veel heeft men gesproken van de ondersteuning door Hongaren aan den Poolschen opstand geboden. Deze berigten zijn zeer overdreven, want buiten zeer enkele gevallen, dat een Hongaar zich heeft aangesloten bij de insurgenten, mag met het volste regt worden gezegd, dat Hongarije zich onzijdig heeft gehouden met betrekking tot de Poolsche aangelegenheden.

— De zucht om het prachtige carrousel bij te wonen vermindert niet, niettegenstaande de hooge prijzen, welke van de toeschouwers worden gevorderd. Wie toegelaten wordt in de loge des Keizers, betaalt voor eene voorstelling 1000 fl., in de loge der aartshertogen 500 fl., enz. en elken avond der gegeven drie voorstellingen waren alle loges eivol. Het bedrag der gelden op die wijze verkregen zal zeer aanmerkelijk zijn en in zijn geheel gestort worden in de handen der commissie van onderstand.

— Er wordt sedert eenigen tijd een zeer streng toezigt op de Gallicische grenzen gehouden. De regering ziet zich daartoe verpligt door de aanhoudende vertoogen van den Russischen gezant, den Heer de Balabine, die over elke onregelmatigheid ten dien aanzien graaf Rechberg lastig valt en de regering hare internationale pligten herinnert. De Heer Balabine wordt door zijne agenten zoo goed gediend, dat geen rijtuig, bijna geen persoon de Gallicische grenzen passeert, of hij ontvangt er berigt van.

— De bewering, dat Langiewicz niet is gevangen genomen, wordt op de stelligste wijze uit Krakau tegengesproken. Vele insurgenten hebben den ex-dictator herkend en alle twijfel heeft ten dien opzigte opgehouden te bestaan.

— Met betrekking tot den toestand, waarin de insurgenten zich bevinden, die ten getale van 1300 in de nabijheid van Szczuply de grenzen zijn overgetrokken, wordt uit die plaats het volgende gemeld. Al de insurgenten, bijna zonder onderscheid, bevinden zich in den ellendigsten toestand; het ontbreekt hun zoowel aan wapenen als aan kleeding en hun uiterlijk teekent voldoende, dat zij in den jongst verloopen tijd aan allerlei ontberingen ten prooi zijn geweest. Zij verklaren dat het hun voortdurend aan het noodige voedsel heeft ontbroken, dewijl zij door de bevolking van het platteland niet slechts niet werden ondersteund, maar dat zij zich niet op haar durfden te verlaten en geen onderstand hoegenaamd van die zijde ontvingen.

BERLIJN, 26 Maart (des Ochtends). Prins Reuss, eerste secretaris bij ons gezantschap te Parijs, heeft de hoofdstad heden verlaten, zich begevende naar Silezie, alwaar hij eenige dagen op zijne goederen zal doorbrengen.

— Prins Wilhelm van Baden is hier met zijne jonge gemalin, eene Prinses van Leuchtenberg, aangekomen. De prinses heeft zich te Thorn op het station van den spoorweg, vrij ernstig aan den voet bezeerd, hetgeen haar noodzaken zal hier eenigen tijd te vertoeven. De prins heeft den titel „Keizerlijke Hoogheid" van de hand gewezen, om zijne positie in Duitschland.

— Gisteren heeft de commissie belast met het onderzoeken van het wets-ontwerp, betreffende de ministeriele verantwoordelijkheid, gelijk gemeld is, hare taak geëindigd. De artikelen betreffende de civiele verantwoordelijkheid zijn niet in behandeling genomen, uithoofde zij niet in direct verband staan met de hoofdkwestie.

— Heden heeft de militaire commissie eene zitting gehouden. Geen minister was daarbij tegenwoordig; slechts de minister van oorlog heeft zich door eene der regerings commissien doen vertegenwoordigen. De discussien hebben geloopen over paragraaf vijf en zes.

— Voor twee dagen stonden drie verantwoordelijke redacteuren van dagbladen voor de regtbank, namelijk van de *Berliner Allg. Zeitung*, *Reform* en *Deutsche Jahrbücher*, aangeklaagd van overtreding der drukperswet. Allen werden vrijgesproken.

— Dezer dagen werd de volgende bijzonderheid gevonden in een aankondigingsblad, dat voor ongeveer twee honderd jaren werd uitgegeven, namelijk dat de eerste etage van het huis gemerkt N°. 2 achter de Katholieke kerk alhier voor 136 thal. voor den tijd van 12 maanden te huur werd aangeboden. Tegenwoordig bedraagt de jaarlijksche huurprijs van de eerste étage van datzelfde huis 2400 th. Bij den laatsten verkoop van dit pand in openbare veiling is er eene som van 80,000 th. voor betaald.

— Eene Evangelische gemeente dezes lands had het besluit genomen om het tractement van haren predikant bij gelegenheid van zijne 26-jarige ambtsbediening van 70 op 100 daalders te brengen; de regering verbood dit op grond, dat de predikant tot de partij van den vooruitgang behoort.

— Uit het Klausthal, in de provincie Göttingen, wordt gemeld, dat het verkeer met Andreasberg sedert eenige dagen geheel gestremd is, ten gevolge van de verbazende massa gevallen sneeuw. Op vele plaatsen ligt de sneeuw 8 a 10 voet hoog.

— Uit Thorn wordt medegedeeld, dat op 21 dezer twee jongelingen door de marechaussée aan de Russische autoriteiten te Alexandrowo zijn uitgeleverd; terstond daarop zijn zij naar Warschau gevoerd. Beide behoorden vroeger tot de bende onder Mielenki; de een is geboortig uit Warschau, de andere uit Kalisch.

— Uit Stockholm wordt berigt, dat de nieuw benoemde Nederlandsche gezant, de Heer Mr. W. F. Rochussen, op 21 jl. aldaar is aangekomen.

— Men verzekert, dat de Grootvorst Constantijn zijne vreugde heeft te kennen gegeven over het ontsnappen van den dictator Langiewicz, dewijl de Russische regering daardoor voor eene groote moeijelijkheid is bewaard gebleven en hij toch onschadelijk is gemaakt.

FRANKFORT, 25 Maart. Gelijk vroeger is, gemeld had Menotti Garibaldi met toestemming zijns vaders zich op weg begeven naar Polen, ten einde deel aan den opstand te nemen. Men verneemt thans daaromtrent nog de volgende bijzonderheid. Te Passau in Beijeren aangekomen, werd hij naar eene photographie herkend, waarop de policie hem aanhield en bevel gaf om onverwijld den terugtogt naar Italie aan te nemen.

— De pauselijke zaakgelastigde in Zwitserland, Mgr. Bovieri, heeft dezer dagen aan den Bondsraad eene nota ingediend, waarin hij hem uitnoodigde om onderhandelingen te openen over het sluiten van een concordaat tot regeling der kerkelijke aangelegenheden in Zwitserland. De Bondsraad heeft eenvoudig het stuk ter zijde gelegd, zonder eenig antwoord te geven.

— Wegens ongesteldheid van den Beijerschen gevolmagtigde is de algemeene tolconferentie eergisteren niet geopend.

— Onze paaschmis is heden begonnen. In den groothandel heerscht reeds sedert eenige dagen veel levendigheid, vooral in mode- en galanterieartikelen, alsmede in laken is de omzet zeer belangrijk. Ook de kleinhandel zal zeer levendig zijn.

Fransche Post.

PARIJS, Woensdag 25 Maart.

Het artikel van *la France* nopens het bijeenroepen van een congres tot regeling der Poolsche aangelegenheid, houdt hier voornamelijk de algemeene aandacht bezig. Wel is het voor velen duidelijk, dat men, alvorens dit voornemen te kunnen verwezenlijken, nog menigen hinderpaal zal hebben te overwinnen, maar voor het groote publiek is het toereikend, dat *la France* laat doorschemeren, dat dit de uitslag van de reis van den prins Metternich naar Weenen is, dat Oostenrijk dat plan goedkeurt en dat men daarin het einde van Polens rampen mag tegemoet zien. Men mag hierbij niet verzwijgen, dat zelfs in zeer hooge kringen van het bestaan van dat ontwerp wordt gesproken. Zelfs beweert men dat het reeds in beginsel is bepaald dat het congres in de Oostenrijksche hoofdstad zal gehouden worden. Intusschen wordt de Heer Metternich op de Tuilerien als met beleefdheden overladen en is hij zelfs door den Keizer uitgenoodigd om met den Keizer het middagmaal te gebruiken. Indien dus de Poolsche kwestie Frankrijk en Oostenrijk tot elkander heeft gebragt, dan heeft juist het tegenovergestelde tusschen het Fransche gouvernement en het cabinet van Berlijn plaats gehad. De toon waarop de *Staatsanzeiger* den *Moniteur* logenstrafte en de klagt in het eerstgenoemde blad geuit, dat Pruisen geene voorafgaande mededeeling van de gewisselde stukken nopens de conventie van den 8sten Februarij heeft ontvangen, zijn hier zeer euvel opgenomen en hebben zelfs tot vertoogen van den Heer Drouin de Lhuys bij den Pruisischen gezant alhier aanleiding gegeven, hoewel het publiek niet weinig genoegen schepte in de polemiek tusschen twee officieele bladen: ook tegenover Rusland is het Fransche gouvernement, zooal niet gunstiger gezind dan veertien dagen geleden, dan toch omzigtiger en het is ontwijfelbaar, dat de dagbladen en in de eerste plaats de *Moniteur*, zich spoedig geheel anders dan thans nopens den Poolschen opstand zullen uitdrukken. In den ministerraad van heden is namelijk zeer lang over dat punt gesproken, waarbij de meerderheid luide heeft geklaagd over de weinige overeenstemming tusschen de redevoering van den Heer Billault en de gematigde houding der regering aan de eene en de taal der dagbladen aan de andere zijde. Wat het bestuur ook doen moge, het zal moeijelijk de gunstige gezindheid kunnen vernietigen, welke in Frankrijk voor Polen bestaat. Eindelijk verneemt men uit zekere bronnen, dat de Paus een eigenhandigen brief aan den Keizer van Oostenrijk heeft toegezonden waarin Pius IX dien vorst verzoekt als verdediger van Polen op te treden. Dit schrijven zal door Mgr. Capri, te gelijkertijd met de baret voor Mgr. Luca, naar Weenen worden overgebragt.

— De maarschalk Randon heeft onlangs, zoo als men weet, eene commissie van officieren der genie en der artillerie naar het oorlogstooneel in America gezonden, ten einde de verbeteringen te onderzoeken, welke bij het Noord-Amerikaansche leger in het geschut en zijne bediening zijn ingevoerd. Het eerste rapport is reeds alhier ontvangen en bewijst dat de fabricatie dier voorwerpen in dat werelddeel boven de hier gebruikelijke stelsels te verkiezen is. Zoo zijn b. v. de kardoezen zoo ingerigt dat het kruid een geheel met den kogel vormt en in plaats van met bordpapier met een vernis overtrokken zijn. Daarbij is het kruid door een opzettelijk werktuig tot een zeer klein bestek zamengeperst.

— De Heer Victor Cousin is hier geheel hersteld van Cannes teruggekeerd. Hij zal eerlang een groot philosophisch werk uitgeven.

— De toestand van Mgr. Baudry, bisschop van Périgueux, is zoo verontrustend, dat de vicarissen-generaal opzettelijke gebeden voor hem hebben uitgeschreven.

— Jl. Dingsdag is de verkooping der bibliotheek van den Heer L. Double, een bekend boekenliefhebber, begonnen. Hoewel men slechts 95 deelen verkocht heeft, bragt die veiling ruim 27,000 fr. op.

— Het openbare consistorie, den 19den dezer gehouden, heeft zich door een incident gekenmerkt, waarover te Rome niet weinig wordt gesproken. Nadat de zaak der heiligverklaring van Koningin Marie Christine, de moeder van Frans II, was bepleit, bemerkte de Paus plotseling, dat die vorst niet tegenwoordig was. Pius IX wendde zich daarop tot Mgr. Ferlisi, patriarch van Konstantinopel en voegde hem zoo luide toe, dat het door de omgeving werd gehoord: „Ga den Koning der Beide Sicilien uit mijn naam zeggen; dat het eene schande (vergogna) voor hem is, dat hij zich niet hier bevindt." Mgr. Ferlisi voldeed aan dat bevel, waarop de Koning zich dadelijk tot den secretaris van staat begaf, om zich te verontschuldigen, daar hij beweerde niet geweten te hebben, dat de bedoelde heiligverklaring in dit consistorie zou worden behandeld. De kardinaal Antonelli beweerde echter van zijne zijde, dat de pauselijke regering den Koning daarvan behoorlijk had doen onderrigten.

— Het stoomfregat Ceres heeft jl. Dingsdag niet naar Mexico kunnen uitzeilen zooals aanvankelijk was bepaald. De 400 man zijn namelijk wel ingescheept, maar het vaartuig moet te Toulon nog de aankomst van een gedeelte van het materieel afwachten. Het vaartuig Tourville zal den vice-admiraal Jurien de la Gravière naar Havana overbrengen, zoodra hij zijn commandement aan den schout-bij-nacht Bosse zal hebben overgegeven. Te Havana gaat de vlootvoogd aan boord van de Fontenoy, welk vaartuig hem naar Frankrijk zal overvoeren. Eindelijk is de tweede chef der geneeskundige dienst, de Heer Walter, wegens aanhoudende ziekte, te gelijk met nog eenige zijner ambtgenooten van Vera Cruz naar de Antilles vertrokken.

— Het comité der suiker-fabriekanten heeft een adres aan den minister van landbouw gerigt, waarin de ongunstige toestand hunner industrie wordt geschetst, welke een gevolg is van de daling der prijzen. Als het voornaamste middel tot herstel, geeft het comité aan de hand de opheffing van het verbod van uitvoer van de inlandsche suiker.

— De *Correspondance Havas* verzekert, dat de beweerde ontmoeting van Prins Napoleon en den minister Billault, in een vertrek der Tuilerien, eene uit de lucht gegrepen gebeurtenis is.

— Hoogstwaarschijnlijk zal de intreê-rede van den Heer Octave Feuillet als lid der Fransche academie morgen worden bijgewoond door de Keizerin en door Prinses Mathilde.

— Alhier zeide men gisteren dat het centrale comité eerstdaags een verslag van den toestand des lands openbaar zal maken, waarin het publiek tevens bekend zal worden met al de wreedheden, door de Russen bij de onderdrukking van Polen bedreven. Ook wil men weten dat de markies Wielopolski een antwoord in het licht zal geven op de beschuldigingen, die prins Napoleon tegen hem in den senaat heeft uitgebragt. Zoo als men weet heeft Wielopolski, in wien de Polen vroeger veel hoop gesteld hadden, zich van het meerendeel zijner landgenooten afgescheiden.

— Men zegt, dat Mw. Barucci, over wie, ten gevolge van het proces Calzado, in den laatsten tijd zoo veel is gesproken, door den prefect van policie was uitgenoodigd, om eenigen tijd op reis te gaan, maar dat het haar door de bescherming van een zeer hooggeplaatst persoon gelukt is, vergunning te verkrijgen om te Parijs te blijven. Die dame is eene vrouw van zeldzame schoonheid en men heeft dan ook van de gunstige gelegenheid gebruik gemaakt, om hare photographie te doen vervaardigen; daar zij op dit oogenblik hier zeer à la mode is, doen de verkoopers van haar portret uitmuntende zaken.

— De Heer Meijer, als dramatisch schrijver bekend onder het pseudoniem van Dennery, oud-directeur van den schouwburg de la Gaîté, is in 63 jarigen leeftijd overleden. Hij was de broeder van den Nederlandschen zeeschilder Louis Meijer.

— Uit Toulon meldt men dat op de reede van Hyeres eene sloep van den Donawerth, welke aan wal was gezonden, op den terugtogt naar boord door eene windvlaag is overvallen en gezonken. Niettegenstaande de spoedig van alle zijden aangebragte hulp is men er slechts in geslaagd om 11 matrozen te redden, 7 anderen en een adelborst 1ste klasse zijn verdronken. Hunne lijken zijn nog niet wedergevonden.

— Het *Journal du Havre* meldt, dat de Onderkoning van Egypte met den Heer de Lesseps eene overeenkomst heeft gesloten, waarbij hij de verpligting erkent, door zijn voorganger aangegaan, om 54 millioen francs aan de maatschappij te storten, en hij verbindt zich om die som te voldoen in maandelijksche termijnen van 1,400,000 frs.

— De berigten uit Italie luiden ongunstig omtrent den toestand van den Heer Farini. Men beweert zelfs dat hij teekenen van verstandverbijstering heeft gegeven, en Koning Victor Emanuel wilde noodzaken om aan Rusland en Oostenrijk den oorlog te verklaren. De geruchten vereischen allezins bevestiging.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Vrijdag 27 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet over het verslag der commissie nopens de inlichtingen van den minister van justitie, op het adres van Mr. P. J. Schillemans te Amsterdam, betrekkelijk de uitleiding van den zoogenaamden graaf d'Hombres. Nadat nog verschillende sprekers zoowel voor als tegen de conclusie van het rapport der commissie en ook over de motie van den Heer van Heukelom het woord hadden gevoerd, werd op voorstel van den Heer van Bosse met 30 tegen 25 stemmen de beraadslaging over deze zaak gesloten. De conclusie van het rapport der commissie door haar nog eenigzins gewijzigd werd *verworpen* met 30 tegen 25 stemmen. Evenzeer werd met 33 tegen 22 stemmen *verworpen* de gemotiveerde orde van den dag van den Heer van Heukelom. Toen is op voorstel van den voorzitter besloten de zaak in handen eener nieuwe commissie te stellen.

Zonder beraadslaging werden goedgekeurd twee voorgestelde conclusien op het verslag der commissien 1°. nopens de algemeene begrootingen voor 1859 en 1860 en 2°. betreffende de inlichtingen wegens gesloten overeenkomsten met Indische vorsten. Na eene korte discussie zijn ook goedgekeurd de voorgestelde conclusien op de rapporten der commissien: 1°. betreffende het tractaat van handel en scheepvaart tusschen Nederland en het rijk van Siam en 2°. betreffende de overeenkomst tusschen Nederland en Belgie tot uitlevering van misdadigers. Na de inlichtingen van den minister van buitenl. zaken werd dit laatste thans voor kennisgeving aangenomen.

Hierna zijn de beraadslagingen aangevangen over het wetsontwerp tot toekenning van eene subsidie van ƒ 1,420,000 aan de Holl. IJzeren Spoorw.-Maatschappij. De Heer van Logchem bragt een bezwaar in het midden, van welks oplossing hij zijne stem zal laten afhangen. De Heeren Gevers Deynoot, van Bosse en Wintgens, hebben de voordragt bestreden.

Heden zullen deze beraadslagingen worden voortgezet.

Eindelijk is er eene woordenwisseling ontstaan over de regeling der werkzaamheden, bepaaldelijk over de vraag, welke wetsontwerpen nog vóór het reces der Kamer zullen worden afgedaan. Besloten is om de ontwerpen tot goedkeuring van het verdrag met Frankrijk en tot wijziging van den accijns op het buitenlandsch gedistilleerd nog af te doen, terwijl daarentegen beslist is, dat het ontwerp tot verhooging van het Hoofdstuk van Marine voor de pantsering van schepen, tot na de terugkomst der Kamer zal blijven liggen.

Z. M. heeft bekrachtigd de benoeming van A. F. H. van Troostenburg de Bruyn, burgemeester van Heerde, tot secretaris dier gemeente; benoemd tot secretaris en tevens tot lid der commissie van administratie over de gevangenissen te Leeuwarden Mr. S. Ypey, advocaat te Leeuwarden en secretaris der gemeente Leeuwarderadeel; tot ontv. der dir. belast. en accijns. te St. Maartensdijk c. a. den Heer H. H. van Boeckholt, thans ontv. der dir. belast. in- en uitg. regten en accijns. te Brouwershaven. Zijn ingetrokken de verplaatsing van den Heer Jhr. T. H. E. Nahuys, als controleur van 's rijks belastingen van Breukelen naar Maassluis en hem bevestigd op zijne tegenwoordige standplaats; voorts den Heer C. M. Visser in zijne betrekking van control. der dir. belast, in- en uitg. regten en accijns. te Elst, verplaatst naar de controle Maassluis (residentie Vlaardingen).

Z. M. heeft aan den 2den luit. der cavallerie W. J. M. Greve, thans op non-activiteit zonder bezwaar der schatkist, op zijn verzoek een eervol ontslag verleend uit de militaire dienst.

Z. M. heeft aan den Heer Mr. H. M. van Andel, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als secretaris der Surinaamsche commissie tot voorbereiding der invoering eener nieuwe wetgeving in West-Indie, met dankbetuiging voor de vele en goede diensten door hem, zoowel in die betrekking, als in die van secretaris van 's Konings commissaris tot invoering dier wetgeving, nu wijlen Mr. L. Metman, aan den lande bewezen.

Morgen namiddag ten 1½ ure zal van de werf Koning William, op de hoogte van den Kadijk, te water worden gelaten het schoonerschip Zeemanshoop.

Het koloniaal militair invalidenhuis op Bronbeek is dezer dagen weder met een drietal geschenken verrijkt geworden. De Heer G. Kolff, te Batavia. en W. J. van Haren Noman. te Zalt-Bommel, vereerden het gesticht met een exemplaar der uitmuntende Algemeene Atlas van Nederlandsch Indie, zamengesteld door P. baron Melvill van Carnbee en W. F. Versteeg; en de Heer en Mevr. Willer Merkus te Arnhem met eene bijzonder fraaije klok. Van een zich noemend oud militair werd voorts ontvangen eene sprekend gelijkende buste van Z. M. Koning Willem II, van Roger.

---

* 's GRAVENHAGE, 26 Maart. Heden zijn voor den Hoogen Raad de pleidooijen aangevangen in de zaak van A. J. Houtsma qq., tegen Mr. B. Dorhout. Het gold hier de vraag of bij den eischer als ontvanger der Bildts of gemeente omslagen, onder Vrouwen-Parochie (of wel bij het bestuur) de bevoegdheid bestond ter zake van den in casu bedoelden omslag een dwangbevel, krachtens de wet van 1841, uit te vaardigen en zoo ja, of in het dwangbevel voldaan is aan al de vormen der wet van 1841. Bij arrest van het hof in Friesland van 11 Dec. 1861, (welk arrest niet minder dan 378 overwegingen bevat), werd op de middelen van verzet het dwangbevel nietig en van onwaarde verklaard. Tegen dit arrest is door den ontvanger der hier bedoelde omslagen cassatie aangeteekend. Als advocaten treden in deze zaak op de Heeren Mrs. P. L. F. Blussé en A. de Pinto voor den eischer en voor den verweerder de Heeren Mrs. J. G. Rochussen en J. Kappeyne van de Coppello. Vier middelen van cassatie worden in deze zaak voorgedragen, waarvan het eerste is gerigt tegen de aanneming door het hof van het eerste middel van verzet, op grond dat de Oud-Bildts volmagten onder Vrouwen-Parochie geene leden zouden zijn van het bestuur der zeedijks-contributien van het Oud-Bildts. Het tweede middel van cassatie is gerigt tegen de aanneming door het hof van het tweede middel van verzet, op grond dat de omslag der afdeeling Oud-Bildts onder Vrouwen-Parochie zoude zijn eene veronderde gemeentelijke dorps-belasting en geenszins eene waterschaps-belasting, enz. Het derde middel is gerigt tegen de aanneming door het hof van het vierde middel van verzet op grond dat waarschuwing en dwangbevel niet zouden inhouden eene opgave der schuld, zoo als art. 6 en 10 der wet van 1841 dit vorderen, terwijl het vierde middel is gerigt tegen de aanneming door het hof van het vijfde middel van verzet, op grond dat werkelijk de verpligting tot onderhoud der armen van het Bildt onder Vrouwen Parochie voor de Landen op het Oud Bildts onder Vrouwen-Parochie, niet als wettig bestaande bewezen werd.

ROTTERDAM, 26 Maart. Door de directie der Nederlandsche stoomboot-maatschappij alhier is aangenomen het vervaardigen en leveren van een stel rader-stoomwerktuigen, bestemd om in het door het departement van marine aan te wijzen stoomschip Valk, te Amsterdam in aanbouw, geplaatst te worden en zulks voor eene som van ƒ 216,000.

LEYDEN, 26 Maart. Op den 24sten dezer mogt den oud-hoogleeraar aan onze hoogeschool Joannes Matthias Schrant (vroeger van 1817 tot in 1830 een sieraad der Gendsche), het geluk ten deel vallen van, hoewel grootendeels van het gezigtsvermogen beroofd, toch onder het genot eener goede gezondheid, in den kring zijner bloedverwanten en vertrouwdste vrienden, den 80sten verjaardag zijner geboorte te vieren. Aan bloedverwanten en enkele vrienden heeft hij tot een aandenken aan het zeldzame feest, dat hij mogt vieren, zijne afbeelding geschonken en wel in metaal geprent. De hoogleeraar heeft namelijk door onzen bekwamen vaderlandschen medaille-graveur en eersten stempelsnijder aan 's rijks munt, den Heer D. van der Kellen, eenen eenvoudigen doch keurig uitgevoerden penning doen graveren, dragende op de voorzijde 's hoogleeraars welgelijkende beeldtenis en profil in antieken stijl met het omschrift: JOANNES MATTHIAS SCHRANT NATUS AMSTELAEDAMI D. XXIV MARTII MDCCLXXXIII. Op de keerzijde ziet men een keurig uitgevoerden krans van klimop en daarin alleen deze woorden: PROPINQVIS ET AMICIS OCTOGENARIVS.

— Uit het Westland wordt gemeld, dat de stand der veldgewassen aldaar zeer gunstig is. Meest overal staan de vroeg gepoote aardappelen geregeld boven den grond, en als het weder medewerkt rekent men aldaar omstreeks half Mei de nieuwe te kunnen rooijen. Voor weinige dagen werd met het leggen van latere aardappelen voortgegaan. Het winterkoren en het koolzaad hebben door de vorst niet geleden en vertoonen zich krachtig boven den grond. Ook de vruchtboomen beloven meer dan aanvankelijk te wachten was.

* HAARLEM, 27 Maart. Gisteren werd aan het prov. gouvernement publiek aanbesteed: 1°. Bij inschrijving en opbod, het maken van de voorhaven buiten en het verbindingskanaal binnen de schutsluis, beoosten de Willemsluis aan den ingang van het Noord-Hollandsche Kanaal, tegenover Amsterdam; aannemer werd de Heer C. Bot, te Sliedrecht, voor de som van ƒ 183,000. 2°. Bij enkele inschrijving, het gedeeltelijk vernieuwen en herstellen der draadgeleiding onder den grond te Amstepdam; aannemer werd de Heer J. van Leeuwen te Rotterdam, voor ƒ 1014. 3°. Het doen van eenige herstellingen aan de zeewering van het kustlicht te Durgerdam; aannemer werd de Heer J. Visser te Marken, voor ƒ 735; en 4°. Het onderhoud van de baken in het IJ en in de Voorzaan, van 1 Mei 1863 tot 1 Mei 1864, en voor eenige werkzaamheden bij de nader te melden oeverwerken enz.; aannemer werd de Heer B. van den Bos, te Buiksloot, voor ƒ 1419.

* HELDER, 26 Maart. Heden is hier ten overstaan van den eerstaanwezenden officier der genie, aanbesteed: het eenjarig onderhoud van metsel- en timmerwerk van kazernen en magazijnen en van aardewerken; het eerste werk is voor ƒ 3700, het tweede voor ƒ 2780 en het derde voor ƒ 5200 aangenomen door den Heer H. J. Rippens.

* NIEUWEDIEP, 26 Maart. Heden werd hier met meer dan gewone plegtigheid ter aarde besteld het lijk van den opperschipper der marine H. Bradel, broeder van de orde van den Ned. Leeuw. Voor veertig jaren trad hij als matroos 2de kl. in dienst der marine en steeg sedert door dienstijver en oppassendheid tot aan zijnen tegenwoordigen rang. De laatste 25 jaren was hij verbonden aan het Koninklijk instituut der marine alwaar bijna alle der tegenwoordige hoofd- en mindere officieren hunne opleiding, voor zoover zijn vak betrof, van hem genoten; en door die allen werd Bradel hoog geschat en bemind; dat getuigde de buitengewone belangstelling bij zijne ziekte, dat bewees de deelneming bij het vervoer van het lijk naar de rustplaats. De lijkkoets, die zijn overschot bevatte, werd, behalve door al de officieren, lectoren en andere officianten aan aan het instituut verbonden, ook door al de adelborsten gevolgd; het was een indrukwekkende stoet. Zeer velen officieren der hier liggende oorlogschepen hadden zich naar het kerkhof begeven, om ook door hunne tegenwoordigheid een blijk van achting voor den overledene aan den dag te leggen. Toen de lijkstoet aan de laatste rustplaats was genaderd, werd de lijkbaar door bovengenoemde officieren en enkele adelborsten opgenomen, en, voorafgegaan door het treurmuziek van het instituut, zette zich de stoet op nieuw in beweging naar de groeve. Toen de kist daarin was nedergelaten, hielden de officieren Brutel de la Riviere, Haakman en van Goens treffende toespraken, waarin zij eene welverdiende hulde bragten aan de nagedachtenis van den door zijne meerderen en minderen in rang zoo beminden en hooggeschatten overledenen.

* UTRECHT, 26 Maart. Heden werd in het groot auditorium alhier het academ. rectoraat door prof. Louey aan prof. Buijs Ballot overgedragen met het houden eener plegtige Latijnsche redevoering „over het nut der medische faculteit tegenover clinische scholen en andere dergelijke inrigtingen." Des avonds werden door het studentencorps de gebruikelijke serenades gebragt aan de hoogleeraren Louey, Buys Ballot, Miquel en Oosterzee, terwijl de hoogleeraren Millies en Koster voor de hun aangeboden serenades hadden bedankt.

* NIJMEGEN, 26 Maart. Het detachement van het 1ste reg. dragonders, dat alhier sedert 13 Nov. jl. onder commando van den 2den luit. J. F. van Moorsel gestationeerd is geweest, ten einde aan de officieren van de onbereden wapenen onderwijs in de rijkunst te geven, zal op 1 April aanstaande deze vesting verlaten en naar Deventer terugkeeren.

* HOOGELAND (prov. Groningen), 26 Maart. Ten aanzien van den tegenwoordigen staat der veldgewassen kunnen zeer gunstige berigten worden medegedeeld, aangezien de wintergranen dezen winter bijzonder weinig hebben geleden. Vooral koolzaad is veel gezaaid. Men is thans op vele plaatsen reeds druk bezig met het zaaijen der zomergranen.

* NORG, 26 Maart. Een der vetste ossen in ons land bevindt zich op den stal van den Heer E. Pelinck alhier. Dit schoone dier, dat zoo groot is dat de langste persoon er niet over kan zien, wordt op ongeveer 3000 halve Ned. ponden geschat.

ZWOLLE, 26 Maart. Dr. Tirat is in verzet gekomen tegen een vonnis, door de arrondissements regtbank alhier op den 5den Januarij jl. tegen hem gewezen, waarbij hij ter zake van het onbevoegd uitoefenen van een tak der geneeskunst, bij verstek is veroordeeld tot eene boete van ƒ 100. De zaak zou heden weder behandeld worden, doch de opposant is niet verschenen. Het O. M. heeft gerequireerd dat het verzet zal worden vervallen verklaard, met de gevolgen daaraan door de wet toegekend.
(*Prov. Ov. Ct.*)

— In de vergadering van den Raad te Enschede van 23 Maart jl. is o. a. ingekomen eene missive, van gecommitteerden tot de kanalisatie van de Berkel en Regge, waaruit blijkt, dat zich tot het daarstellen van een onderzoek te dier zake hebben vereenigd 16 gemeenten, als, 8 uit Gelderland en 8 uit Overijssel en dat aan eene commissie van 7 leden, onder voorzitterschap van den Heer Mr. J. E. A. baron van Nagell, burgemeester van Laren, is opgedragen het ontwerpen van plannen tot kanalisatie van genoemde rivieren en het ontwerpen van statuten voor een zedelijk ligchaam of bijzondere maatschappij tot uitvoering dier werken.

Voor Overijssel zijn in deze commissie benoemd de Heeren W. C. T. van Nahuys, burgemeester van Enschede, J. W. Zigeler, wethouder van Goor, en G. J. H. Jansen, burgemeester van Rijssen.

* DEVENTER, 26 Maart. Heden werden alhier door den eerstaanwezenden ingenieur in het openbaar aanbesteed: 1°. het eenjarig onderhoud der werken te Deventer. Aannemer werd H. Feeberwee, te Deventer, voor de som van ƒ 1200. 2°. Het eenjarig onderhoud van kazernen, stallen en magazijnen te Deventer; aannemer werd J. van der Woerd, te Deventer voor de som van ƒ 2650. 3°. Het eenjarig onderhoud van kazernen, stallen en Magazijnen te Zwolle; aannemer werd Stap te Zwolle voor ƒ 1120. 4°. Het eenjarig onderhoud van kazernen, stallen en magazijnen te Kampen; aannemer werd van Zanten, te Kampen, voor ƒ 2760.

's HERTOGENBOSCH, 26 Maart. Men zal zich nog wel herinneren, het proces tegen den vorigen secretaris der gemeente Boekel, die wegens manslag op den persoon van den burgemeester dier gemeente door de regtbank alhier tot 5 jaren gevangenisstraf werd veroordeeld, doch door het hof van Noordbrabant op grond van gebrek aan bewijs vrijgesproken en op vrije voeten werd gesteld.

Deze persoon nu is eergisteren op nieuw gearresteerd wegens het schrijven van brandbrieven. De groote zuinigheid door hem aan den dag gelegd, heeft zijn persoon dadelijk bekend doen worden; hij had namelijk een papier gebruikt, waarop aan de eene zijde zijn adres stond geschreven, terwijl hij misschien onwetend op de keerzijde, die onbeschreven was, het adres had geschreven van hem, voor wien de bewuste brandbrief bestemd was. Men verneemt dat hij door dit ontegensprekelijk stuk papier gedeeltelijk tot bekentenis is gekomen. (*Prov. N. Ct.*)

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 26 Maart. De afloop der door de N. H. M. op heden alhier gehouden veiling van 250 b. ruwe JAPANSCHE ZIJDE is als volgt: 86 b. Acchazan van ƒ 18¼ tot 23½, 25 b. Mino Scando van ƒ 17¾ tot ƒ 20, 37 b. Idah van ƒ 19½ tot 28¼, 12 b. Oshue van ƒ 20¼ tot 25¾, 90 b. Maybash van ƒ 26½ tot 33. Alles verkocht.

SCHIEDAM, 26 Maart. Rogge verkocht 143/2 ℔ Archangel ƒ 219 cont. Garst 127/2 ℔ Deensche ƒ 162 6/w.

DORDRECHT, 26 Maart. Tarwe met beperkten aanvoer, vond in de beste soorten koopers tot vorige prijzen; nieuwe ƒ 8.50 a 9.50; zomer ƒ 8 a ƒ 8.70. Rogge vooral de Zeeuws. goed prijsh., de vraag was iets levendiger; nieuwe ƒ 6.20 a 6.90. Garst genoegzaam zonder verandering en naar deugd te plaatsen. Spelt en Haver in een doen. Paardenboonen, ordin. wederom 10 c. lager afgegeven. Bruine en Witte Boonen tot vorige prijzen, slechts enkele gerijven afgedaan. Erwten tot nagenoeg vorige koers, mede bij gerijven verhandeld. Boekweit, alleen Bredasche voor ƒ 190 op 70 ℔ verkocht. Koolzaad ℒ 1 lager, ord. Overm. voor ℒ 86 gedaan, voorts naar deugd ℒ 85 a 89 te noteren; Holst. ℒ 88 en Lubecker Rubsen ℒ 87. Lijnzaad, 111 ℔ Archangel a ƒ 400 verkocht 113 ℔ Dantz. a ƒ 412 en 109 ℔ Petersb. Morshansky a ƒ 395 te koop. Raapolie, vliegend voor ƒ 52½ gedaan, op Mei ƒ 52. Lijnolie vliegend voor ƒ 43½. Harde Raapkoeken ƒ 79 a 82. Harde Lijnkoeken ƒ 100 a 105; zachte ƒ 130 a 138 te noteren.

HOORN, 26 Maart. De hoogste prijs der kleine Kaas was heden ƒ 28. Aanvoer 9 stapels.

ZAANDAM, 26 Maart. Raapolie slap, vlieg. ƒ 53, 52½; Mei ƒ 51⅞; najaar 4/m. ƒ 45. Lijnolie iets lager; vlieg. ƒ 43¼; April ƒ 43; Mei ƒ 43⅛, najaar 4/m ƒ 42⅝. Rogge Mei ƒ 189, 190, 189. Koolzaadswaarde April 91 ℒ; Oct. ƒ 77 ℒ. Lijnkoeken ƒ 10 a 13¾; Raapkoeken ƒ 78 a 82. Petroleum ƒ 30 de 100 kan.

APELDOORN, 26 Maart. De prijzen van Granen en Boter waren heden als volgt: Tarwe ƒ 8 a 10, Rogge ƒ 6.50 a 7, Boekweit ƒ 5.50 a 6.20, Boter ƒ 8 a 9 per 1/16 vat.

RAALTE, 26 Maart. Boter ƒ 20 per ⅛ en ƒ 10 per 1/16 ton; Haver ƒ 4.50; Rogge ƒ 7 per mud; vette Varkens ƒ 80 a 120; Biggen ƒ 5 a ƒ 6; Vriesche Schapen ƒ 20 a 25; Lammeren ƒ 10 a 12; vette Koeijen 24 a 25 c. per ℔; Koehuiden 16 a 17 c. per ℔; vette Kalveren ƒ 14 a 16; Nuchtere dito ƒ 3; Nagelvleesch 28 a 30 c. per ℔.

DALFSEN, 26 Maart. Aan de veemarkt te Schrevenweg heerschte heden bijzonder veel handel; men merkte o. a. vele Duitsche kooplieden op, die schoon dragtig Vee tegen hooge prijzen namen. De prijzen der Aardappelen zijn hier thans ƒ 1.70 a 1.80 per mud.

's HERTOGENBOSCH, 26 Maart. Ter markt zijn heden alhier aangevoerd 155 Paarden, 620 Runderen en 782 Varkens. Het grootste gedeelte van het aangevoerde vee, dat bestond uit weibeesten, is tegen goede prijzen van de hand gezet. Voor vette en kalfdragende Koeijen was meer navraag dan aanvoer; de prijzen daarvoor bedongen waren hoog. Onderscheidene Brabantsche kooplieden bezochten deze markt en deden aanzienlijke inkoopen. In Linnens ging ditmaal weinig om.

BREDA, 26 Maart. Op de jongst gehouden weekmarkt in het naburig gelegen Steenbergen, waren de graanprijzen als volgt: witte Tarwe ƒ 9 a 9.25; dito roode ƒ 9.20 a 9.40. Rogge ƒ 6.70 a 6.80. Garst ƒ 4.50 a 4.70 allen per mud. Boekweit de 58 ℔ ƒ 5. Haver de 100 ℔ ƒ 6 a 6.25. Kanariezaad ƒ 8.50 a 8.75 per mud. Oud Klaverzaad de 50 lood van 15 tot 20 cent; dito nieuw de 50 lood van 30 tot 35 cent. De jonge Varkens worden in die streken door Belgische kooplieden opgekocht; men besteedt thans voor het koppel ordinaire van ƒ 14 tot 16. Gemeste Varkens van 46 a 48 c. het ℔.

OOSTERHOUT, 26 Maart. Op de voorjaarsmarkt van heden, was meer Vee aan de lijn dan vorige jaren; muntige Koeijen werden tegen ƒ 90 a 100 vlug opgeruimd. In Varkens was veel handel, die van 5 a 6 weken oud, golden ƒ 5.50 a 7. Klaverzaad was veel aangevoerd, de puike kwaliteit ging tegen 60 a 64 c. vlug van de hand. Linnen was er weinig aangevoerd, en de handel in dit artikel bepaalde zich tot eenige kleine partijtjes.

ANTWERPEN, 26 Maart. *Koffij:* tot zeer ferme prijzen werden heden verkocht 2100 b. Domingo pr. Hermess en 1000 b. dito pr. Silver Cloud. — Van *Harst* werd de afdoening bekend en bloc van de lading per Pauline et Julie van Bayonne met 457 v. tot geheimen prijs, zoo men zegt op speculatie. — *Granen* met weinig kooplust; in Tarwe gaat bijna niets om. Enos Rogge werd wederom a ƒ 7½ gedaan.

LONDEN, 25 Maart. *Suiker:* Eene lading van 1087 k. Havana N°. 12 ex Teutonia, werd heden afgedaan a 23 sh. Overigens was de kooplust heden zeer gering. — *Koffij* niet williger, alleen voor de beste Plantation soorten waren volle prijzen te bedingen. Op levering heeft men dezer dagen eene lading van 3125 b. Rio good first afgedaan ex Beata, a 69 sh. en heden eene lading van 3500 b. AuxCayes ex Hems-Holmboe a 69.6, beide voor eene naburige haven. Buitendien werd eene lading van 5000 b. Channel first Rio ex Galilea tot geheimen prijzen verhandeld. — *Thee* met geringen omzet voor behoefte tot vorige prijzen. — *Rijst:* Ord. Bengaalsoorten tot volle prijzen gevraagd. — *Specerijen:* Singapore Peper ferm, 342 z. werden verkocht van 3¾ a 3⅞ p.; Piment prijsh., voor 100 b. besteedde men 2⅞ a 3 p.; Cassia Lignea lager, prima 90 sh. — *Salpeter:* Bombay zeer vast en met 33 a 33.6 betaald. — *Cachou* prijshoudend. — *Curcuma* op nieuw lager, 1311 b. goed middel en goed Beng. vonden koopers tot 24 a 25 sh. — Schotsch *IJzer* 51.6 a 51.9. — *Lijnolie* 42.9. — *Talk* vast.

LONDEN, 25 Maart. Graanmarkt met goeden aanvoer van het buitenland. Tarwe en Meel onveranderd in prijs. Garst flaauw. Erwten en Boonen onveranderd. Goede Haver als voren. Lijn- en Raapzaad flaauw. Amerik. Klaverzaad ca. 2 pCt. lager.

RANGOON, 30 Jan. *Rijst:* De voorraad van Paddy blijft gering; de prijzen zijn onveranderd voor Nagazein 1ste kwal.; inferieure soorten gelden van 44 a 46 r. Men zoude 6 parten Nagazein Rijst Cargo kunnen koopen a 102 rs. ¾, 5 parten Rijst a 100 r. ½ en 4 parten a 96 r. ½. Carga Rijst is voortdurend schaarsch, 5 a 6 parten Rijst gelden 95 a 100 r. en 10 a 15 parten 105 a 110 r. De aanvoeren van blanke Rijst zijn abondant; groote kwantiteiten worden daarvan door onze Chinesche handelaars genomen. De prijzen zijn op nieuw lager, inferieure kwaliteit wordt betaald met 112 a 120 r.; middel a goede Tafelrijst 130 a 145 r. Op die verlaagde prijzen vertoont zich veel speculatie.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, 25 Maart. Consols onveranderd. De Katoenleening speelde heden weder eene groote rol in de Buitenl. fondsenmarkt. Na tot ½ pCt. agio gedaald te zijn, blijft de prijs 1 a 1½ pCt. agio met veel vraag. Grieken rezen tot 23½ en de Coupons tot 10 pCt. Italiaansche ¼ pCt. hooger.

Consols 3 pCt. cont. 92⅜ a ½; Dito op 8 April 92½ a ⅝; Braz. 5 pCt. 101 a 103; Dito 1839/59 101 a 103; Dito 1843 101 a 103; Dito 4½ pCt. 1852/60 92¾ a 93¼; B.-Ayres 6 pCt. op 31 Maart 92 a 94; Dito Uitg. 37 a 39; Chili 6 pCt. 103 a 105; Dito 4½ pCt. 83½ a 84½; Ecuador 16½ a 17; Egypte 7 pCt. 96 a 97 ex d.; Grieken 23½ a 23¾; Dito Coup. 9¾ a 10; Mexic. 3 pCt. op 31 Maart 31½ a ¾; Marokk. Leen. 5 pCt. 93 a 95; Grenada 13¾ a 14¼; Dito nieuwe 32 a 32½; Dito Land Warr. —; Dito Uitgestelde 6¾ a 7¼; Dito per hect. 6 a 6½; Peru 4½ pCt. op 31 Maart 93 a 95 ex d.; Dito 3 pCt. op 31 Maart 82 a 84; Dito 4½ pCt. 1862 86½ a 87½; Port. 3 pCt. 1853 op 31 Maart 47¼ a 47¾; Dito 1862 — a —; Dito Nieuwe Leening 47 a 47½; Dito 3⅛ a 3⅜ premie; Russen 5 pCt. 1822 94 a 95; Dito 4½ pCt. 1850 91 a 93; Dito 1860 91 a 93; Dito 3 pCt. 1859 59½ a 60½; Dito 5 pCt. 1862 94¾ a 95¼; Sard. 5 pCt. op 31 Maart 83½ a 84½; Spanje 3 pCt. op 31 Maart 53½ a 54; Dito 2 pCt. op 31 Maart 46½ a 47; Dito Passive 26¾ a 27¼; Dito Cert. Coup. 9⅝ a ⅞; Turken 6 pCt. 1854 op 31 Maart 90 a 91; Dito 1858 op 31 Maart 68½ a 69 ex div.; Dito Binnenl. 45 a ½; Dito Buitenl. op 31 Maart 69¾ a 70¼; Dito 4 pCt. Geguar. 101 a 102; Venez. 3 pCt. op 31 Maart 23½ a 24; Dito 6 pCt. 1862 58½ a 59½; Dito 1 pCt. 12 a ½; Holl. 2½ pCt. 65 a 66; Dito Cert. 4 pCt. 101 a 103; Italie 5 pCt. 1861 op 31 Maart 70⅛ a ⅜; Rijnspoorweg £ —; Antw. en Rott. £ — a —

Scheepstijdingen.

HELLEVOETSLUIS, 24 Maart. Heden namiddag dreef het uit de haven naar de reede zeilende Amerik. fregatschip Ellen Stewart, kapt. Coffin, tegen de aldaar ten anker liggende Nederl. brik Bengalen, kapt. v. d. Meulen, waardoor genoemde brik aanmerkelijke schade bekwam vooral aan den boeg, bakboordlijst, kraanbalk, fokkewant en fokkerus. De Bengalen is in de haven terug.

SHIELDS, 24 Maart. Het beslag, op het Nederlandsche schip Suzanna gelegd, is opgeheven.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 26 Maart; Perseverance, Elliot, Londen. - Little Dorritt, Fenne, Cardif. - Magretha, de Vries, Newc. - Willem de Derde, S., Dantzig. - Skulda, Knudsen, Drammen (benevens de schepen per telegraaf gemeld).

VLIE, 25 Maart; Alida Hendrika, Bieze, Fredrikstad.

HELLEVOETSLUIS, 26 Maart; Laura, Roberts, Port Madoc. - Lord Raglan, S., Newc. - Royalist, Clark, Hartlepool, l. v. Brouwersh. - Josephine, Jonassen, Malmöe. - Adeline, Ipsen, Mollerup.

BRIELLE, 26 Maart; Gesina, Krook, Londen. - Magnet, S., id. - Admiraal Cator, S., Hartlepool. - Seagull, S., Hull.

MAASSLUIS, 26 Maart; de Cornelia Catharina in op de reede terug.

BROUWERSHAVEN, 25 Maart; Eagle, Washburn, Callao n. Rott.

ELSENEUR, 23 Maart; Familietrouw, Jonker, Rott. n. Windau. - Twee lingen, Paap, Newc. n. Lubeck.

TONNINGEN, 22 Maart; Sieka, Venema, Bremen n. Dantzig.

LONDEN, 24 Maart; in lading: Eendragt, Kamminga, Oporto. - Alberdina, Lodewijks, Riga.

Bij BEVESIER, 23 Maart; Mentor, Duinker, Amst. n. Soerabaya. (Alles wel aan boord).

Bij FOLKESTONE, 23 Maart; Caspar de Robles, van Slooten, Amst. n. Suriname. (Alles wel aan boord.)

Bij PORTLAND, 24 Maart; Maria, Beekman, Schiedam n. Cardif.

FALMOUTH, 25 Maart; Johanna, de Haan, Smirna.

HULL, 24 Maart; Jacoba Johanna, de Groot, Minatitlan.

NEWCASTLE, 21 Maart; Juffer Grietje, Hazewinkel, Koningsbergen. - Ida Zijlker, Hazewinkel, Petersb. - Harmonie, Dik, Drontheim. — 23 Maart; Johanna Geerdina, Schoon, Koningsb. - Espérance, Hazewinkel, Livorno. - Gesina, van den Borg, Pahlhude.

SHIELDS, 24 Maart; Hermanna Hendrika, Pluktje, Koogerpolder.

HARTLEPOOL, 24 Maart; August, Potker, Rott.

GLASGOW, 23 Maart; Antje Witsenborg, Starkey, Belfast.

BILBAO, 17 Maart; Hendrika, de Jonge, Liverpool. - Westkapelle (?) Cardif.

LIVORNO, 19 Maart; Bérénice, S., Amst.

NAPELS, 16 Maart; Lambertus, Freerichs, Hamburg.

MESSINA, 12 Maart; Familietrouw, Woortman, Amst. - Thetis, de Zeeuw, Bagges, Newc. — 13 Maart; Zeemeeuw, Bontekoe, Rott. - Bureau Véritas, Rosenbeek, Newc. - Martina Adriana, van 't Hoff, Palermo.

PALERMO, 13 Maart; Adriana Sophia, van Slooten, Newc. — 18 Maart; Triëst, S. Rott.

SYRA, 2 Maart; Johanna, Heerma, Londen.

UITGEZEILD

TEXEL, 26 Maart; het schip per telegraaf gemeld.

OOSTMAHORN, 24 Maart; Juffer Aaltje, Martens, Hamburg. - Weldaad, Lukkien, id.

VLIE, 25 Maart; Noordster, Brouwer, Dantzig. - 2 Gebrüder, Doijen, Rostock. - Concordia, Hendriksen, Oudsoen. - Hendrika, de Jonge, Osterrisoer. - Skulda, Hansen, Tonsberg. — 26 Maart; Concordia, Blijstra, Windau. - Vigilantia, Woldinga, Dantzig. - Anja, Meijer, Oudsoen. - Ettiena, Willinga, Noorwegen. - de Jonge Harm, Eiseler, Avontuur.

HELLEVOETSLUIS, 26 Maart; Maasstroom, S., Hamburg.

BRIELLE, 26 Maart; Prins van Oranje, S., Duinkerken. - Waterloo, S., Londen. - Anna, S., Bergen, via Hull. - Hermann, Abrams, Avontuur.

ZIERIKZEE, 25 Maart; Wanderer, Klass, Newc.

BREMERHAVEN, 25 Maart; Anna Fokkelina, Schuur, Kopenhagen. - Lubbina, Hazelhoff, id.

LONDEN, 24 Maart, zeilklaar: Ida, Wolkammer, Koningsb. - Hesperus, Holscher, Avontuur. - Eendragt, de Boer, id. — 25 Maart; Hendrika, Lever, Swansea.

FALMOUTH, 23 Maart; Schlump zu Lulle, Strack, Bahia n. Amst. — 24 Maart; Jeanne Agatha, Jager, Londen n. Swansea. - Jacob, Filcke, Samarang n. Kroonstad. - Catharina Johanna, Mulder, Londen n. Swansea.

PAR, 23 Maart; Geertje Elisabeth, van den Borg, Petersburg.

HARTLEPOOL, 24 Maart; Johanna Engelina, Drent, Koningsbergen. - Jacoba Lucretia, Maas, Stettin.

CHARLESTOWN, 22 Maart; Alberdina, Meijer, Bergen. — 23 Maart; Leo, Jongebloed, id.

IPSWICH, 24 Maart; Union, Flick, Rott.

GENUA, 21 Maart; Margaretha Aleida, Duin, Antw.

LIVORNO, 16 Maart; Catharina, Oldenburger, Londen.

VILLA REAL, 13 Maart; Sappemeer, Rosenberger, Liverpool.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

C. Becker, Maintz N°. 1, n. Maintz. - G. Jonkers, de Maas, n. Mannheim. - H. Wemmers, Cöln N°. 7, n. Keulen. - J. H. W. van Boven, Niederrhein N°. 1, n. Dusseldorp en Duisburg. - H. Scholten, Frankfort N°. 11, n. Frankfort. - G. Itschert, Delphin, n. Mannheim en Ludwigshafen. - T. Beijer, Wilhelmina, n. Wesel. - G. van Ywaarden, Stad Amsterdam, n. Maastricht en Luik. - J. Nol, Petrus Marcellinus, n. Coblenz. - K. Trapman, Adolf, n. Urdingen.

ARNHEM, 26 Maart. Rijnhoogte 2 el 1 p. 4 d., gev. 2 d.

KEULEN, 26 Maart. Rijnhoogte 9 vt. 2 d. Keulsch (8 v. 11 d. Rijnl.)

ADVERTENTIEN.

OPROEPING.

HOUDERS van **CONNOSSEMENTEN** aan ORDER, over **GOEDEREN**, aangebragt van Java, per het Ned. Fregatschip *India*, Kapt. C. VONCK, gelieven daarvan ten spoedigste Opgaaf te doen aan WAMBERSIE & ZOON te Rotterdam. (5986)

ERFGENAMEN.

Van de Onderstaande Personen, voor vele jaren in Oost Indie zoo in Particuliere als in 's Lands en Zeedienst overleden (ook van anderen aldaar overleden) kan men uit de bij den Ondergeteekende bestaande Registers, die van den jare 1780 tot 1860 loopen, van het bedrag hunner NAGELATEN GELDEN, die alle meer dan **TWEE DUIZEND GULDEN** bedragen, inlichting en inzage bekomen:

C. VAN BUITEN, J. E. BARNS, J. BRUIN, J. CORNELIS, A. DOORMAN, J. G. DIEDERICHS, D. J. DORACHE, C. GÉRAUD, WED. ENGEL, J. HINDERMEIJER, F. J. HANNEMAN, A. HOMOFF, J. G. HOMMEL, A. G. HOOGGREVE, H. LENCKE, G. F. LOCHMAN, J. A. LANG, J. MEIJER, H. MATTHIJSEN en J. MAKKENBERG.

Nadere informatien bij **C. NIEROP.** Adres: Westerdok TT. 56, te Amsterdam. Brieven Franco. (5983)

EEN ADRES AAN DE EERWAARDE GENERALE KERKVERGADERING DER EVANG. LUTHERSCHE GEMEENTE alhier, houdende bezwaren tegen het **UITGEBRAGTE BEROEP** op 24 dezer, ligt voor **LEDEN** dier Gemeente ter TEEKENING op Zaturdag 28, Maandag en Dingsdag 30 en 31 Maart, bij de Heeren:

F. A. LANG, Kalverstraat bij de Jonge Roelensteeg, Logement *Oude Graaf*.
F. C. H. BUCHLI FEST, Kerkstraat tusschen de Vijzelstraat en Reguliersgracht A A 674.
W. HULSTEEDE, Nieuwendijk bij de St. Jacobstraat L 324.
J. F. EBELL, Geldersche Kade N 400.
D. JANSSEN, Texelsche Kade L 219.
P. M. VAN DER MADE, Stilsteeg G 88. (6030)

OPENBARE VERKOOPING

OP DAG VAN BETALING TOT 14 NOVEMBER 1863.

De Notaris J. VAN BUUREN, gevestigd te Charlois, is voornemens op Woensdag den 8sten April 1863 des Voormiddags ten 9 Ure, voor het Huis bewoond door W. DE GIDS, te Rijsoord, Gemeente Ridderkerk, te Verkoopen:

15 STUKS bij uitnemendheid **SCHOONE PAARDEN**, verschillend van haar en jaren, waaronder een extra mak en goed aan den weg loopend span bruine Geldersche Merrie-Paarden, allen behoorende tot de Algemeene Postwagen-Onderneming van de Heeren VAN GEND EN LOOS en zijn die, bij de op den 4den Maart ll. plaats gehad hebbende jaarlijksche Verkooping van Paarden, nog niet uit de dienst konden worden gemist.

Diegenen, welke niet van soliede en den Notaris bekende Borgen voorzien zijn, of hunne gegoedheid door Certificaten, afgegeven door het Bestuur hunner Woonplaats, kunnen bewijzen, zullen niet tot Koopers worden aangenomen. (5989)

Nadere onderrigting te bekomen bij den Heer J. COERT, Candidaat-Notaris te Ridderkerk, alsmede ten Kantore van voornoemden Notaris.

Op Zaturdag den 11den April 1863, des Middags ten 12 Ure, zal in de Herberg van ouds genaamd *het Regthuis van Sloten*, aan den Overtoom, onder de gemeente Sloten, ten overstaan van den Notaris J. W. ROELOFFS VALK, residerende te Nieuwer-Amstel, Publiek worden Geveild en Verkocht:

Eene hechte, sterke en welgesitueerde **BROODBAKKERIJ** en annexe **KOM-EN-EISCH-WINKEL** (welke Affaires daarin meer dan eene eeuw en nog voortdurend met goed succes worden uitgeoefend), benevens Pakhuis, Loods en Paardenstalling en Erve, staande en gelegen op het voordeeligste gedeelte van den Overtoom, bij de Schutsluis, onder de gemeente Sloten c. a., geteekend Wijk 5, N°. 428, Kadaster Sectie E, N°. 717, 718 en 719, groot 5 Roeden, 83 Ellen. Breeder bij Billetten omschreven en waarvan de Veilcondition gedurende vier dagen vóór den Verkoopdag ten Kantore van de Notarissen ROELOFFS VALK, aan den Overtoomschen Weg, onder Nieuwer-Amstel en G. D. BOERLAGE, te Uithoorn, zullen ter lezing liggen. (5994)

DOOR TOEVAL TE 'SGRAVENHAGE TE HUUR:

Een zeer logeabel **HUIS**, waarin negen Kamers, meerendeels Geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien, ruime Zolder, Kelder, goede Wel- en Regenwaterspomp, benevens zeer grooten **TUIN**, waarin verscheiden fijne Vruchtboomen, gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het Bosch, Huurprijs *f* 850. Te aanvaarden met 1°. Mei 1863. Te bevragen bij den Heer R. C. SCHOOLEMAN, Wijnhandelaar in de Torenstraat, N°. 16, te 's Hage, met Franco Brieven, onder Lett. A. of in persoon. (6007)

MEN VRAAGT ter uitoefening eener nette Zaak, eene **KAMER**, liefst ZIJ- of VOORKAMER, met Slaapvertrek, in het midden der Stad. Adres franco onder Lett. U. bij den Boekhandelaar JOHs. W. BRAUN, Molsteeg, G 136, alhier. (6012)

MEN VERLANGT TE HUREN

in den omtrek der Stad, Buitensingel, Plantagie of op een der Paden: Een en Twee **KAMERS** met het gebruik van eenen Grooten **TUIN**. Adres Franco onder Letter V. M. L. bij de Kantoor-Boekverkoopers BEEKMAN EN SCHOUTE, Rokin N°. 144. (6003)

Eene **JUFVROUW**, 21 jaren oud, P. G., drie jaren in eene betrekking geweest, waarvan zij de beste Getuigenissen kan bijbrengen wenschte gaarne in een **WINKEL** geplaatst te worden, bij voorkeur in een MANUFACTUUR- of GAREN- en BAND WINKEL, hier of buiten de Stad; er zal meer op Goede Behandeling dan wel op Salaris gelet worden, des verkiezende tegen eene tegemoetkoming voor den Kost. Adres met Franco Brieven onder Lett. B. M., bij den Papier- en Boekhandelaar H. G. KOSTER HGZN., Nieuwendijk hoek Oudebrugsteeg H 1. (6004)

KUIPERS.

Twee **KUIPERKNECHTS** met het BOERENWERK bekend, kunnen dadelijk geplaatst worden. Men adressere zich met Franco Brieven of in Persoon bij E. VAN BRUGGEN, Mr. Kuiper te Weesp. (6006)

TWEE BURGER-MEISJES uit den Fatsoenlijken Stand, Pr. Godsd., zouden zich gaarne GEPLAATST zien met primo Mei. De eene als **WINKEL-** of **BUFFET-JUFVROUW**, en de andere als **KINDERJUFVROUW** of **JUFVROUW VAN GEZELSCHAP**, of wel tot Adsistentie in eene Huishouding, liefst bij of elders of bij eene Familie, die naar Oost-Indie wenschte te gaan. Reflecterenden gelieven zich met Franco Briefjes te adresseren onder Lett. H. H. bij den Boekverkooper RANNING EYLERTS, Schippersgracht, N°. 416. (6001)

Tweede Meid.

In een Huisgezin zonder Kinderen alhier, verlangt men tegen Mei eene bekwame **TWEEDE MEID.** Opgave van de tegenwoordige Dienst, Franco onder Lett. IJ Z., Bureau Handelsblad. (6002)

MEN VRAAGT **BANKWERKERS** in eene Fabriek van **STOOMWERKTUIGEN**, tegen goed Salaris. Adres W. H. SMULDERS, te Tilburg. Brieven franco. (5991)

TE KOOP OF TE HUUR:

De **BUITENPLAATS** *RIETHOVE*, fraai aangelegd met zwaar Geboomte, Plantsoen en voor weinige jaren nieuw gemoderniseerde HEERENHUIZING, KOETSHUIS en STAL. Alleraangenaamst gelegen langs den Rijn, aan den Straatweg tusschen Utrecht en Woerden, nabij het Station Harmelen, groot p. m. twee Bunders. Te bevragen bij de Boekhandelaars J. VAN BENTUM EN ZOON, te Gouda. Brieven Franco, onder Lett. A. (6010)

MEN VERLANGT ten spoedigste in eene **HANDELSZAAK** een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, van de Israël. Godsdienst, bekend met Handel- en Kantoorwerkzaamheden. Adres met franco geteekende Brieven, onder Lett. P. W., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD EN ZOON, Beursteeg, E 188, alhier. (6017)

VOOR DAMES.

Een JONGE DUITSCHER, Artiste, van de P. G. wenscht in kennis te komen met eene **DAME**, die eenig vermogen bezit of eene Kleine AFFAIRE uitoefent. Geteekende Brieven benevens eene Photographische Afbeelding van de zich aanbiedende Dame worden ingewacht onder Lett. D. R. M. N°. 41 poste restante te Amsterdam.

NB. Stipte Geheimhouding wordt verzekerd. (5988)

HULP-ONDERWIJZER.

Tegen 1 Mei of des noods iets later, vraagt men aan eene welgelegene KOSTSCHOOL bij Utrecht, nog **IEMAND**, van de Protestantsche Godsdienst, in staat de beginselen van het Fransch te Onderwijzen en bij afwisseling te Surveilleren. Salaris naar bekwaamheid en uitzigt op verhooging, bij vrijen tijd en gelegenheid tot verdere opleiding. Brieven Franco met de noodige inlichtingen, onder Lett. V. J. D. bij den Boekh. A. J. VAN HUFFEL, Trans te Utrecht. (5990)

GRUTTERSKNECHT.

Op een Dorp in Gelderland wordt tegen Mei e. k. Gevraagd: Een **GRUTTERSKNECHT** van de R. C. Godsd., die minstens 2 jaren bij het Vak is geweest. Adres franco, met opgave van ouderdom en bij wien het laatst werkzaam geweest, onder Lett. G. K., aan het Advertentie-Bureau van G. A. IMMINK, te Zwolle. (5919)

WORDT UIT DE HAND TE KOOP AANGEBODEN,

het Extra Welbezeild, Gezinkt, Nederlandsch **KOFSCHIP** *ELIZA*, gevoerd door Kapitein H. H. DE BOER. Nadere onderrigting bij de Makelaars F. N. EN W. H. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT te Rotterdam. (5997)

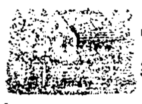
UIT DE HAND TE KOOP.

Een dubbel wel onderhouden **HEERENHUIS** met **TUIN**, staande aan het schoonst gedeelte van het Spaarne te Haarlem, bevattende vijf Beneden- en vijf Bovenkamers, een Mangelkamer, Keuken, Kelder, Droog- en Turfzolder en verdere gemakken. Te aanvaarden 1°. Mei e. k. of later naar verkiezing. Te bevragen bij den Makelaar M. H. BINGER, op de Bakkersgracht aldaar. Brieven franco. (5996)

Bij een GROSSIER IN MANUFACTUREN wordt voor de Voormiddagen Gevraagd **IEMAND** tot het Bijhouden van eenige Boeken. Die met de Duitsche Correspondentie bekend is zal de voorkeur genieten. Adres met franco briefjes, onder de Letters B.C., bij den Boekh. H. A. MEIJER, N. Z. Voorburgwal over de Molsteeg. (5893)

REIZIGER.

Een GROSSIER in KATOENEN en WOLLEN MANUFACTUREN alhier, verlangt met 1°. Mei een **REIZIGER** voor de Provincien UTRECHT en GELDERLAND. Grondige kennis van het Lakenvak zal eene aanbeveling zijn. Offertes franco, Bureau Handelsblad, R 328, met juiste opgave alwaar het laatst in Betrekking geweest. (5944)

Het **HUIS** met **PAKHUIS**, **OPEN PLAATS**, **TUIN** en **SCHUUR** te Lochem, waarvan de toeslag is geadverteerd tegen den 8sten April e. k., des Middags om 12 Ure, in het Logement bij den MEIJERINK te Lochem, is ingezet op *f* **2736.** Nadere informatien bij Notaris MISPELBLOM BEIJER aldaar. (6020)

J. NOORDENDORP, te Amsterdam, heeft uitgegeven:

HANDLEIDING tot de kennis, het opfokken en verzorgen van het **PAARD**, de behandeling van den Hoef, het Hoefbeslag en het aanbrengen van hulp bij sommige Ziekten, door A. J. DE BRUYN, Paardenarts. *f* 0.40.

HIPPO-LASSO, Paardenstrik of Dwangtuig, dienende om het Paard in zeer korten tijd te temmen, tot alle diensten af te rigten en het hollen onmogelijk te maken, naar het Fransch van RAABE, Ritmeester en LUNEL, Luit., door D. VAN HULST, Rijks-Veearts. Met 6 Platen. *f* 0.90.

HANDLEIDING tot het fokken en mesten der **VARKENS**, door A. J. DE BRUYN. *f* 0.40.

HANDLEIDING tot het vetmesten van allerlei **DIEREN.** *f* 0.60.

J. LIEBIG, de bewerktuigde Scheikunde toegepast op **LANDBOUWKUNDE.** *f* 1.50.

VOLLEDIGE HANDLEIDING voor de **TEELT** en verdere behandeling van den **TABAK.** Onder medewerking van onderscheidene Tabakteelers bewerkt door E. C. ENKLAAR. *f* 0.60. (5999)

HANDLEIDING tot het **VERGULDEN** en **VERZILVEREN**, langs den Electro-Galvanischen weg, door Dr. B. MEYLINK. *f* 0.30.

VAN VLIJMEN en HEUKENSFELDT en verdere Makelaars, zullen op Dingsdag den 14den April 1863 en volgende dagen, in het Locaal

DE ZWAAN,

te Amsterdam, ten overstaan van de Notarissen VAN ZIJP, Verkoopen:

Eene partij Japonnenstof in Zijde en Fantaisie, Balkleeden, Mantelstof, Mantels, Mantilles, Zomerdoeken, Linten, Sluijers, Broderies, enz.; alles afkomstig van het gelikwideerde Magazijn van den Heer

H. ASCHBACH,

OP DEN NIEUWENDIJK ALHIER.

Voorts **JUWEELEN**, **GOUD** en **ZILVER**, Galanterien, Porceleinen, Lak- en Glaswerk, Lijnwaden, Kleederen, Bedden, Tapijten, Spiegels, Schilderijen en Gemonteerde Kunstplaten, Piano's, Staand Horologien, Pendules en Ornamenten, soliede moderne **MEUBELEN**, Canapé's en Stoelen, Kagchels, Mangels, Persen, Zolder- en Waschbenoodigheden, KANTOORLESSENAARS, WINKEL- en PAKHUIS-GOEDEREN, Koper, Tin, Boeken en verderen

INBOEDEL.

De Catalogus des Inboedels en de Notitie der Magazijn-Goederen zullen in tijds te bekomen zijn. Daags te voren Publiek en **ZATURDAG** Particulier te bezigtigen. (5992)

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT AANMOEDIGING VAN DEN TUINBOUW.

24STE TENTOONSTELLING

VAN

Bloemen, Planten, Vruchten, Tuinsieraden, enz.,

TE ROTTERDAM,

in de Bovenzalen der Societeit HARMONIE (Ingang Vest),

OP 28, 29, 30 EN 31 MAART 1863.

HEDEN ZATURDAG 28 MAART, des Middags ten 12 Ure, wordt de Tentoonstelling GEOPEND alléén voor de LEDEN DER MAATSCHAPPIJ, die elk met Twee Dames steeds vrijen toegang hebben.

NB. Voor hen, die nog als LID tot de Maatschappij willen toetreden, bestaat daartoe de gelegenheid aan het Bureau der Tentoonstelling.

Voor het PUBLIEK is de Tentoonstelling opengesteld op **ZONDAG 29 MAART**, van des Middags 12 Ure tot 4 Ure Namiddags, tegen betaling van 50 Cents; op ZONDAG 29 Maart, na 4 Ure, en op MAANDAG en DINGSDAG 30 en 31 Maart, van des Morgens 10 tot des Avonds 5 Ure, tegen betaling van 25 Cents, telkens voor elken Persoon.

De **NAAMLIJST** van alle ingezonden Voorwerpen met het **PROCES-VERBAAL DER BEOORDEELING** is aan het Bureau voor 10 Cents verkrijgbaar.

Namens het Bestuur,
de Secretaris der Maatschappij,
(6048) **Dr. N. W. P. RAUWENHOFF.**

Voor een Bemiddeld en Actief JONG MENSCH, van goede getuigenissen voorzien, ervaren in het Boekhouden, zoowel voor Binnen- als Buitenlandschen Handel en bekwaam om in vreemde Talen te kunnen Corresponderen, bestaat er gelegenheid om zich te **TE ASSOCIEREN IN EENE GEVESTIGDE ZAAK.** Adres onder Letter M.', franco in te zenden bij den Boekhandelaar C. F. STEMLER, hoek Haarlemmerdijk en Singel, te Amsterdam. (5946)

RIGA-DUNABURG SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Bij de op 1 December in tegenwoordigheid van eenen Notaris plaats gehad hebbende **EERSTE LOTING** der Aandeelen (nieuwe druk) van de **RIGA-DUNABURG SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ**, zijn de onderstaande Nummers GETROKKEN.

Het bedrag der Uitgelote Aandeelen kan op 1 April worden ontvangen op die plaatsen waar de Coupons worden betaald, tegen afgifte der originele Aandeelen, met de daarbij behoorende Coupons. Ontbrekende Coupons worden van het bedrag ingehouden.

RIGA, 2 December 1862. **DE DIRECTIE.**

NUMMERS DER 155 UITGELOTE AANDEELEN:

1203, 1260, 2907, 3210, 3415, 3590, 3792, 4372, 5113, 5626, 6713, 6737, 6974, 7570, 7884, 8284, 9109, 9994, 10376, 10690, 12026, 12938, 13002, 13112, 15127, 15826, 16020, 16836, 16909, 17454, 17756, 17832, 18597, 19303, 19893, 19976, 20294, 20363, 20809, 21248, 21321, 21578, 22322, 22343, 22595, 22641, 23380, 24840, 24992, 25006, 27030, 27562, 27978, 29137, 30485, 30790, 30840, 30851, 31290, 31304, 31656, 32002, 32405, 34141, 34944, 35244, 35537, 36000, 36149, 36154, 37001, 37737, 38330, 39071, 39557, 39741, 40535, 40610, 40761, 41059, 41370, 42666, 43614, 43959, 44083, 45879. 46602, 46671, 49182, 49315, 49794, 50193, 51044, 52756, 53226, 53275, 53320, 53854, 54221, 54845, 55006, 55282, 55563, 57656, 58690, 59003, 59389, 59500, 59530, 60460, 60875, 61985, 62285, 62758, 62904, 63137, 63608, 64364, 65821, 66212, 66986, 67038, 68183, 68273, 68857, 69147, 69274, 71813, 71924, 72569, 72579, 72603, 73561, 73970, 74449, 74522, 74776, 75960, 77337, 77626, 77787, 78210, 78571, 79105, 79423, 79847, 80547, 80584, 80646, 80883, 80917, 81214, 81504, 81526, 81585.

De Heeren LIPPMANN ROSENTHAL & C°. Adverteren, onder referte aan bovenstaande Annonce, dat van af den 13den April e. k. bovenvermelde Uitgelote Aandeelen ten Kantore der Associatie-Cassa alhier zullen worden betaald met *f* 235.50 per Aandeel. De Aandeelen moeten worden ingeleverd met geteekende Nummer-Lijsten.

AMSTERDAM, 26 Maart 1863. (6027)

INSTELLING

VAN HET

FRANSCHE GROND-CREDIET

(*Crédit foncier de France*).

TREKKING DER GROND-CREDIET EN GEMEENTE-OBLIGATIEN.

Op 23 Maart 1863 heeft te Parijs plaats gehad de **13DE HALFJARIGE TREKKING** der 5 pCts. GRONDCREDIET OBLIGATIEN (Obligations Foncières).

1700 Nommers werden voor de Aflossing a pari aangewezen.

Op denzelfden dag geschiedde de **41STE DRIEMAANDELIJKSCHE UITLOTING** der 3 pCts. en 4 pCts. GRONDCREDIET-OBLIGATIEN; 740 Nommers werden uit de Bus getrokken.

De drie eerstgetrokken Nommers hebben aanspraak op de volgende winsten, namelijk de stukken van Frs. 1000 op het geheel, die van Frs. 500 op de helft en die van Frs. 100 op het tiende gedeelte.

N°. 93231 dat het eerst werd getrokken, wint . . Frs. 100,000.
〃 159037 〃 〃 tweede 〃 〃 . . . 〃 50,000.
〃 81919 〃 〃 derde 〃 〃 . . . 〃 20,000.

De verder getrokken Nommers worden van 1 Mei af aan afgelost en wel de 4 pCts. a pari en de 3 pCts met 20 pCt. premie.

Op denzelfden dag geschiedde de **3DE HALFJAARLIJKSCHE UITLOTING** der 5 pCt. GEMEENTE-OBLIGATIEN.

384 nommers werden uit de bus getrokken.

De 15 eerstgetrokken nommers hebben aanspraak op de volgende Premiën, namelijk de stukken van Frs. 500 op het geheel, die van Frs. 100 op het Vijfde gedeelte.

N°. 108411 dat het eerst werd getrokken, wint . . Frs. 100,000.
Nos. 6580, 5269, 62157, 142912 elk Frs. 10,000 te zamen. 〃 40,000.
Nos. 4619, 64268, 37473, 146151, 95927, 106112, 134596, 19708, 82208, 60894 elk Frs. 1000 te zamen. 〃 10,000.

De verder getrokken nommers zullen van 1 Mei af aan a pari worden afgelost.

De volledige trekkingslijsten zullen Franco worden toegezonden aan elk die hiertoe met Gefrankeerden brief aanzoek doet. (6009)

SLEEPDIENST-MAATSCHAPPIJ,

GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

DIRECTEUREN van bovengenoemde MAATSCHAPPIJ brengen ter kennisse van HH. Aandeelhouders, dat door de HH. Commissarissen goedgekeurde **BALANS**, ingevolge Art. 10 der Statuten, van af den 1sten April aanstaande gedurende éene maand zal ter visie liggen ten Kantore der Maatschappij, op de Geldersche Kade, N 440.

AMSTERDAM, Directeuren voornoemd:
26 Maart 1863. **J. BOELEN J. Rz.**
(6000) **J. A. DE HAAS.**

Eene **MODISTE**, R. C. Godsd., de laatste 3 jaren in dezelfde Betrekking werkzaam, zag zich gaarne tegen Mei of eerder als **TWEEDE MODISTE** Verplaatst. Adres, franco brieven, onder Lett. A., bij de WED. J. HOOGVORST, te Alkmaar. (5941)

Onder den goeden of kwaden indruk van den afloop der laatste

KOFFIJ-VEILING,

wordt *thans* nog de lezing aanbevolen van een Artikel in het *A. H. B.* van Amsterdam, Zaturdag 14 Maart.

Welligt dat dit Artikel, *die afloop* en zoo nog het een of ander, den aanstaanden zomer niet geheel *vruchteloos* laten voorbij gaan. (6005)

G. B. VAN GOOR, te Gouda, debiteert met uitmuntend succes de ZEVENDE DRUK van:

KRAMER'S WOORDENTOLK VERKORT.

Bevattende de Vertaling en Verklaring van vele Duizende vreemde Woorden, waarvan de kennis voor den Ambtenaar, Koopman, Fabrikant, Kunstenaar, Dagbladlezer, enz. van dagelijksche behoefte is.

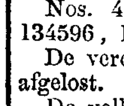
Zakformaat in geheel Linnen ***f* 1.10.**

Dat in een kort tijdsbestek Zes aanzienlijke Oplagen van dit Werkje werden uitverkocht, pleit wel voor zijne bruikbaarheid.

Deze 7de Druk onderscheidt zich van de vorige door vele toevoegsels, alsmede door de aanwijzing van het Accent of den Klemtoon. (5947)

AMSTERDAM-NIEUWEDIEP.

STOOMRADERJAGTEN

Zaanstroom N°. 1 en 2.

ZOMERDIENST.

AANVANGENDE OP WOENSDAG 1 APRIL 1863.

DAGELIJKS:

Van AMSTERDAM naar ALKMAAR, 's Morgens ten 7½ Ure.
〃 IDEM 〃 het NIEUWEDIEP, 's Namiddags 〃 5 〃
〃 ALKMAAR 〃 IDEM, 's Avonds 〃 8½ 〃
(5987)

Van het NIEUWEDIEP naar AMSTERDAM, 's Voormidd. ten 11½ Ure.
〃 ALKMAAR 〃 IDEM, 's Morgens 〃 5¾ 〃
〃 IDEM 〃 IDEM, 's Namiddags 〃 3¼ 〃

DE ONDERGETEEKENDE beveelt zijne INRIGTING bij voortduring aan bij Heeren Fabrikanten en Manufacturisten, tot het **VERWEN** van ZIJDE en WOL, benevens alle daaruit vervaardigde MANUFACTUREN. Ook **PARTICULIERE GOEDEREN**, als OVERGORDIJNEN, LEDIKANTBEHANGSELS, KLEEDINGSTUKKEN, enz., worden met de meeste zorg bewerkt. Bijzonder opmerkzaam maakt hij op een nieuw uitgevonden Zwart, de laatste nieuwe kleuren en het Verwen van Damast in twee Kleuren. Ook worden Gordijnen, Tafelkleeden en Meubelchits gewasschen en aan alle Goederen de passende Appretuur en verpakking gegeven.

ZIJDE- en WOL-VERWERIJ van J. KNOTTENBELT,

Prinsengracht bij de Prinsenstraat, RR 130, te Amsterdam. UTRECHT: Adres den Heer **J. HULSEBOS**, Zuilenstraat, A 580. (5689)

TELEGRAMMEN.

(REUTER'S OFFICE.)

LONDEN, 27 Maart. De *Morning Post* meldt, dat Rusland en Frankrijk geen bezwaar hebben tegen de candidatuur van Prins Willem van Denemarken tot den Griekschen troon. De Prins is ook door de voornaamste Grieken als candidaat aangenomen. Engeland zal bij zijne verheffing tot Koning van Griekenland de Ionische Eilanden afstaan.

BUCHAREST, 26 Maart. De regering heeft eene leening ten bedrage van 50 millioen frs. aangegaan met Fransche en Engelsche kapitalisten. Er bevinden zich ter dezer stede agenten van zeer groote huizen, die aanzoek doen tot het verkrijgen van concessien voor den aanleg van spoorwegen; onder anderen dingt het Crédit Foncier daar naar. Allerwege heerscht rust in het land.

MADRID, 26 Maart. De Infant Don Juan de Borbon is incognito hier gekomen en weder naar Frankrijk teruggekeerd. De *Correspondencia autografa* verzekert, dat het doel der reis niet is bereikt.

LONDEN, 27 Maart. Schotsch *Gietijzer* 52/.-. — *Raapolie* 51/. a 51/6. — *Patentolie* 54/.- a 54/6. — *Lijnolie* 42/9 a 43/.- — *Granen* zeer stil en nominaal genoteerd.

LIVERPOOL, 27 Maart. *Katoen*: Omzet ongeveer 7000 b.

LONDEN, 27 Maart. Consols 92⅝ a ¾; 3 pCt. Mexik. 32⅝, 33, 32¾; 3 pCt. Venezuela — a —; 1 pCt. Dito — a —; 4½ pCt. Grenada —; Uitgest. Dito — a —; 2 pCt. Dito — a —; Afgest. Dito — a —; Dito 1½ pCt. — a —; Heet. —; 1 pCt. Equador —; Portug. 1862 —; 3 pCt. Spanje —; Coup. Certif. 9¾ a —; Amort. 27½ a ¼; 5 pCt. Rusl. 1862 —; 5 pCt. Grieken 27, 26¼, ⅜; Dito Coupon — a —; Illinois Spoorw. Aand. — a — disc.; 6 pCt. Turken 48 a 47¼; Dito Loten —; 5 pCt. Amerika — a —.

WEENEN, 27 Maart. 5 pCt. Metall. 75.90; Dito Nat. 81.30; Aand. 1854, fl. 250 —.—; Dito 1860 fl. 500 —.—; Bank-Act. 798; Cred.-Actien 212.80. — Wissel op Londen 112.

BERLIJN, 27 Maart. 5 pCt. Pruisen —; Dito Nat. 73¼; Metall. 68⅛; 5 pCt. Russ. 5de Serie —; Dito 6de Serie —; Credit-Act. 95¼; 4 pCt. Poln. Sch. —.

FRANKFORT, 27 Maart. 5 pCt. Metall. 65⅞; Dito Nation. 71; Bank-Actien 834; Cred.-Act. 222¼; Oost. Aand. 1858 fl. 100 142¾; Dito 1860 fl. 500 85; 6 pCt. Turken 44⅜. — Wissel: Weenen k. z. 104¾; Amst. k. z. 100⅝; Londen —.

PARIJS, 27 Maart. Fransche 3 pCt. 69.40; Crediet-Mob. 1287; Frans. Oostenr. Spoorw. 508; Russ. Spoorw. 428; 3 pCt. Spanje 50; Dito 2 pCt. 46; 5 pCt. Italie 70.95; Guillou Credit. 202.

MADRID, 26 Maart. 3 pCt. Spanje 51.60; 3 pCt. Dito 46.60.

BRUSSEL, 27 Maart. 5 pCt. Metall. 67; Oost. Cred. Actien 479.

ANTWERPEN, 27 Maart. 4½ pCt. Belgie 99⅞; Oostenr. Cred.-Act. 480.—; 5 pCt. Metall. 66½; 5 pCt. Nationale 71½; 3 pCt. Binnenl. Sp. 49⅜; 2 pCt. Dito 45⅝; Cred. Guillou —; Sp. Antw.-Rott. —.

TEXEL, 27 Maart. Binnen: Elisabeth Geertruida, Janknecht, Londen. - Médéa, S., Koningsb. - Jonge Herman, Boiten, Londen. - Amsterdam Packet, Thiis, Riisoer.

BATAVIA, 28 FEBRUARIJ. *Koffij f* 42. — *Suiker f* 14 voor N°. 16. — *Rijst*: Blanke 1ste soort *f* 230, 2de soort *f* 200; Carga *f* 183. — *Indigo f* 4.30. — *Arak f* 70. — *Huiden f* 3.75. — *Gom Damar f* 18. — *Gom Elastiek f* 91. — *Calicots*: Ruwe 5/4 *f* 5.75, 6/4 *f* 7.25. — *Madapollams* 5/4 *f* 6, 6/4 *f* 7.50. — *Drills*: ruwe *f* 9. — *Vrachten*: Naar Nederland *f* 55 voor Suiker en *f* 50 voor Rijst. — *Koers* op Nederland *f* 101, op Londen *f* 11.55.

AANGEKOMEN vóór 28 Febr.: Zwerver, Fransen, Shields. - Amazone, Kramer, China. - Kandanghauer, Zeelt, Shields. - Henriette Gerardina Susanna, Sissingh, Rott. - Salatiga, Kettler, id.

BERIGTEN UIT DE LAATSTE EDITIE VAN HET VORIG NOMMER OVERGENOMEN.

WEENEN, 24 Maart. Men meldt uit Krakau, dat eergisteren aldaar vijf leden van het revolutionaire comité, belast met het aanwerven en uitrusten van manschappen ten behoeve der opstandelingen in Polen, in verzekerde bewaring zijn genomen. Tegelijkertijd heeft de policie eene groote hoeveelheid wapenen, buskruid en kleedingstukken in beslag genomen. De ontdekking van correspondentien heeft geleid tot het vatten van vele andere personen, die met het revolutionaire comité in betrekking staan. Wijders wordt nog gemeld, dat ruim 200 vreemde insurgenten, die de grenzen dezer dagen hebben overschreden, naar Iglau zijn gezonden om aldaar te worden geïnterneerd.

BERLIJN, 25 Maart (des Avonds). De *Ostsee-Zeitung* deelt het volgende berigt mede omtrent de gebeurtenissen van het tooneel des opstands nabij Kalisch onder dagteekening van den 23sten jl. Tusschen Peysern, Kolo en Kalisch hebben sedert Vrijdag jl. herhaaldelijk gevechten plaats gehad en het schijnt, dat eene bepaalde overwinning door de Russische troepen nog niet is behaald. De communicatie tusschen de verschillende detachementen der Russen, die bij Konin staan en het garnizoen van Kalisch geschiedt door middel der Pruisische posterij. De depeches worden van Konin per estafette overgebragt naar Milos, en die van Kalisch op gelijke wijze naar Pleschen verzonden en van daar naar de plaats van bestemming overgemaakt. De sterkte der insurgenten in den driehoek tusschen Peysern, Kolo en Kalisch wordt geschat op 800 a 1000 man.

BERLIJN, 26 Maart. De *Kreuzzeitung* deelt het volgende mede: Naar wij vernemen zullen de manschappen der reserve, die ten behoeve der bijeentrekking van troepen op de Poolsche grenzen onder de wapenen waren geroepen, den 1sten April weder naar hunne haardsteden worden gezonden.

MARSEILLE, 26 Maart. Berigten uit Konstantinopel van 19 dezer melden, dat de Sultan het voornemen had om door Syrie naar Damascus te reizen, maar dat de ministers het hem hebben afgeraden. Hij zal op de reis naar Egypte Rhodus en Candia bezoeken. Men verzekert dat hij zich naar Suez zal begeven en aan de onderneming van het kanaal zijne goedkeuring schenken. Te Smyrna heeft een geweldig oproer plaats gehad tegen de Joden, die valschelijk beschuldigd werden een kind te hebben geroofd. Mannen en vrouwen mishandelden alle Israëliten, die zij ontmoetten. De overheid is tusschen beide gekomen en heeft aan die buitensporigheden een einde gemaakt; 30 belhamels zijn gearresteerd.

Uit Athene meldt men van 21 dezer, dat Maurocordato en Papazaphiropoulo, ministers van buitenl. zaken en justitie hun ontslag hebben genomen, wegens geschillen met het Parlement. De ongeregeldheden bij het leger duren voort. De nationale vergadering houdt zich met die zaak bezig. De dagbladen melden, dat er eene propaganda ijverig in de weer is voor de candidatuur van den hertog van Aumale tot den Griekschen troon.

ROME, 26 Maart. De prins de la Tour d'Auvergne heeft heden zijne geloofsbrieven aan den Paus overhandigd. Hij bezocht vervolgens het graf der H. apostelen, den kardinaal Antonelli en den deken van het Heilige collegie.

Scheepstijdingen.

ELSENEUR, 24 Maart. De brik Comely, kapt. Clinton, van Blyth naar Landscrona bestemd, heeft gisteren ochtend bij Kullen gestooten en is kort daarna gezonken. De equipage redde zich in de boot en werd later door kapt. Freese, voerende de Nederlandsche schoenerkof Trekvogel, aan boord genomen en gisteren hier aan wal gezet.

BINNENGEKOMEN.

HAMBURG, 25 Maart; Grietje Wolters, Albers, Carolinersiel.

BREMERHAVEN, 24 Maart; ter reede: Zeemeeuw, Sikkema. - Margaretha, Nissen.

GLUCKSTADT, 24 Maart; Gezine Helene, Drost, Bremen. - Tweelingen, de Boer, id.

SWINEMUNDE, 23 Maart, Afiena, Broekema, Bremen. - Elsina, Nanninga, Girgenti.

DANTZIG, 23 Maart; Amicitia, Gortemaker, Newc.

KOPENHAGEN, 23 Maart; Clara Wilhelmina, Hustede, Maroïm.

TONNINGEN, 21 Maart; Tweelingen, Schoemaker, Memel n. Leith. - Twee Gezusters, Meijer, Elbing n. de Weser. - Luctor & Emergo, Kuipers, id. n. Bremen. — 22 Maart; Petronella, de Vries, Amst. n. Dantzig. — 23 Maart; Margaretha Meijering, de Jonge, Bremen n. Kopenhagen. - Hilke Albertina, de Vries, id. n. Koningsbergen. - Alida, Kroon, id. n. Malmoe. - Jacoba, Muntendam, id. n. Stettin.

ELSENEUR, 23 Maart; Adeleida, de Haan. - Elisabeth Machtelina, Wessels. - Martha, Postema. - Alida, Nagel.

TRIEST, 22 Maart; Barend, Hamstra, Newc.

HARWICH, 23 Maart; Thames, Ford, Bridgewater n. Rotterdam.

CETTE, 19 Maart; in lading: Aimable Virginie, Marion, Amst.

UITGEZEILD.

HAMBURG, 24 Maart; Geertruida Catharina, de Winter, Londen.

ALTONA, 25 Maart; Gebina Helena, de Vries, Hamburg. - Jacoba Catharina, Nieveen, Newfoundland.

CUXHAVEN, 25 Maart; Stientje Klein, Dost, Bremerhaven.

SWINEMUNDE, 22 Maart; Médéa, S., Amst. — 23 Maart; Jantina, Scherpbier, Genua. - Germania, Vilman, Rott. - Friedrichswalde, Voss, Schiedam. - Harmonie, Lange, Livorno.

STETTIN, 23 Maart; Harmonie, Raddatz, Schiedam.

CHRISTIANIA, 12 Maart; Carl Johan, Reymert, Nederland. — 13 Maart; Cito, Mylhre, id.

ARENDAL, 11 Maart; Felix, Walloe, Amst.

ELSENEUR, 23 Maart; Vr. Wyka, Scholtens, Dantzig.

HAVRE, 24 Maart; Ary Scheffer, S., Rott.

VERVOLG DER NIEUWSTIJDINGEN

AMSTERDAM, Vrijdag 27 Maart.

Wij vernemen, dat op Maandag 30 dezer des namiddags ten 1½ ure, in eene openbare plegtige zitting der arrondissements-regtbank alhier zal plaats hebben de installatie van den Heer Mr. M. H. s'Jacob, onlangs benoemd tot regter-plaatsvervanger in die regtbank.

Tot lid van de koninklijke academie van beeldende kunsten is benoemd de Heer H. J. van den Brink, architect te Rijsenburg.

In het Grand-Theatre had gisteren avond door het Rotterdamsche tooneelgezelschap, onder directie van den Heer J. Ed. de Vries, de eerste voorstelling plaats van het drama: *De Gebogchelde*, welk stuk in Frankrijk en Belgie onder den naam van *le Bossu* furore gemaakt heeft. Het is een spectakel-stuk en bij gebrek aan dialoog is er overvloed van handeling in. Aan de mise-en-scène en de costumes is men een groot deel van het succes verschuldigd. Er komen enkele belangrijke en zelfs eene schoone rol in het stuk voor. Hoewel wij ons voorbehouden later over stuk en opvoering in bijzonderheden te treden, brengen wij, al zij het slechts ter loops, hulde aan den Heer Moor, die de titelrol meesterlijk vervuld heeft; deze nog jonge maar rijkbegaafde acteur, wiens verleden zooveel beloofde, heeft plotseling, als ware het met één slag, de verwachtingen, die hij heeft opgewekt, niet alleen verwezenlijkt, maar overtroffen. Wij kennen weinige artisten die op dit oogenblik de vergelijking met hem kunnen doorstaan.

---

* 's GRAVENHAGE, 27 Maart. Nadat Mw. Offermans-van Hove zich Dingsdag jl. in den schouwburg te Leyden had doen hooren en bij die gelegenheid den welverdienden bijval had verworven, werd deze beroemde zangeres benoemd tot buitengewoon eerelid van het concert *Sempre Crescendo* en werd haar het diploma daarvan onder fanfares overhandigd. Daarbij was gevoegd een kostbaar album, waarin zich de portretten en carte de visite van HH. bestuurders bevonden.

— Gisteren avond ongeveer 9 ure ving in de Teeken-Academie het aangekondigde bal aan. Het werd door eene commissie van 30 aanzienlijken, met Z. K. H. den Prins van Oranje aan het hoofd, gegeven. Inzonderheid de balzaal leverde een betooverend gezigt op. De schitterende electrieke verlichting, nu eens hel en flikkerend, dan weder het effect van maanlicht makende, was boven alle beschrijving indrukwekkend. De vorstelijke familie was aanwezig. De dames-toiletten waren buitengewoon prachtig. Nadat eenige dansen hadden plaats gehad, zette men zich ongeveer ten 11½ ure aan het souper, na afloop waarvan het bal verder zou worden voortgezet. In de gangen ter wederzijde van de zalen waren uit voorzorg vier brandspuiten aangebragt, daar men van verschillende zijden in den loop van den dag vrees voor brand had aan den dag gelegd, dewijl de bougies op zeer korten afstand waren geplaatst van het gaas en het vloeipapier, dat in de zaal tot versiering was aangebragt. Die vrees bleek niet ongegrond te zijn. Naauwelijks was men aan het souper en speelde het orkest het 3de concertnummer, zijnde de ouverture van Gustave, of het gaas vatte ter regterzijde van de zaal boven de kroonlijst vuur; terstond werden met lange stokken, waaraan sponsen bevestigd waren, pogingen tot blussching aangewend, hetgeen eenige keeren gelukte, maar ten laatste geraakte het geheele gazen plafond in vlam en stukken brandend gaas vlogen in het rond en deelden het vuur in een oogenblik aan de wanden en lichtkroonen alsook aan de draperien in de andere zalen mede, zoodat het geheel in een oogenblik eene vuurzee scheen. De verwarring was bij dit ongeval onbeschrijvelijk; men vernam niets dan het breken van porcelein en glas, het geroep van verschrikte dames, waar tusschen de bevelen der brandmeesters. In een oogenblik waren de spuiten in de weer en overdekte de zaal met stroomen water. Alles vlugtte, de dames, hare toiletten niet sparende, snelden de straat op en werden spoedig door de heeren gevolgd. De spiegels knapten en de glazen lantaarns in de zaal braken, zoodat de vallende stukken glas de verwarring niet weinig vermeerderden. H. M. de Koningin en de Prinsessen hebben zich te voet naar het paleis van Z. K. H. Prins Frederik begeven en zijn van daar huiswaarts gekeerd. Ruim ten 12 ure was de zaal door de genoodigden ontruimd en ten 2 ure was het werkvolk en de bedienden de vlammen meester. Z. M. de Koning is tot het laatst gebleven en moedigde met woord en daad de menigte aan. De zaal heeft veel geleden. Eene menigte voorwerpen van waarde, zoowel tot de toiletten als tot de dienst behoorende, worden vermist. De schade, zoowel daardoor als door gebroken en bedorven voorwerpen veroorzaakt, moet vrij aanzienlijk zijn, en werd nog vermeerderd door het vallen van eene prachtige lichtkroon. Het behoeft niet te worden gezegd dat de dames-toiletten veelal zijn bedorven. Ook de heeren zijn niet verschoond gebleven. Gelukkig, dat bij al die verwarring door de spoedig aangebragte hulp geen persoonlijke rampen zijn te betreuren. De muziekanten op het orchest konden zich nog in tijds door ladders redden, welke spoedig werden aangebragt, terwijl die op de orgeltribune, welke de koraalmuziek moesten blazen, veilig langs een achtertrap ontkwamen. Er zal een geruimen tijd verloopen, eer de zaal zal zijn hersteld. Men kan in deze niet nalaten lof te brengen aan den Heer H. H. van Gogh, die in zijne betrekking van opperbrandmeester vele gewigtige diensten heeft bewezen.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, 26 Maart. Uit Saïgon in Cochin-China is alhier berigt ontvangen, dat de aldaar aanwezige Fransche troepen versterking uit Shanghae hebben ontvangen. Zij hebben zich van Going meester gemaakt zonder tegenstand te ontmoeten, aangezien de vijand op de nadering der troepen de vlugt nam.

DARMSTADT, 26 Maart. In de geheime zitting, gisteren door de Tweede Kamer gehouden, is het voorstel der regering, strekkende tot het verleenen van een apanage van 18,000 fl. en 11,000 fl. voor opvoedingskosten ten behoeve van Prins Wilhelm, verworpen; een gelijk lot is daarop te beurt gevallen aan het amendement, waarbij werd voorgesteld het verleenen van 11,000 fl. ten behoeve van de opvoeding des Prinsen.

TURYN, 26 Maart. In de Kamer der Afgevaardigden liepen heden de discussien over het ontwerp betreffende de Italiaansche emigranten. De Heer Peruzzi constateerde bij die gelegenheid, dat het aantal door den staat gesubsidieerde emigranten 7000 bedroeg, uitmakende eene jaarlijksche uitgave van 3 millioen. De algemeene beraadslagingen daarop gesloten zijnde, werd het eerste artikel aangenomen.

Italiaansche Leening 71.

SCHIEDAM, 27 Maart. Moutwijn *f* 13; Genever *f* 18½; Amsterd. Proef *f* 19¾.

ROTTERDAM, 27 Maart. (1 ure). W. S. 2½ pCt. 63⅜; Port. 1856/57 45 15/16; Rusland 1855 6de serie 90½; Dito Spoorweg-Aand. volgef. 201½; Oostenr. Metal. 63 1/16; Dito 2½ pCt. 32⅝; Dito Nat. 67⅞; Mexic. 31 5/16; Ver. Staten 5 pCt. 61⅝; Dito 6 pCt. 64⅝; 6 pCt. Binnenl. Turken 44 11/16; Grieken 26 13/16; Dito Coupons 3⅜.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Vrijdag 27 Maart.

Ter beurze van heden werd bekend gemaakt het volgend telegram uit Liverpool, 27 Maart:

Van Katoen zijn heden 8 a 10,000 b. omgezet. De markt is in eene vaste stemming. De verkoopen van de week bedragen 30,000 b., waarvan 22,000 ter speculatie. Men noteert middling New-Orleans 22, dito Georgia 21¼, fair Dhollera 17.

In de heden door de N. H. M. te Rotterdam gehouden veiling van 200,461 pic. Bindrotting is alles verkocht van *f* 7 tot *f* 18.10.

Uit de eerste hand zijn heden verkocht 20 v. Maryland Tabak per Scotia.

SOERABAYA, 7 Februarij. INVOERARTIKELEN. *Lijnwaden* zijn bijkans totaal verlaten en de meeste houders daarvan dientengevolge zeer flaauw gestemd en geneigd tot verlaagde prijzen te realiseren. Lage aanbiedingen bleven, zoo als in dit saizoen te verwachten was, vruchteloos, daar de tweede hand vooreerst niets kopen wil. — Calicots en Madapollams genieten weinig vraag en blijven overvloedig ter markt. — Voor ruwe verwacht men eene reprise na afloop der chineesche feesten, weshalve de stemming daarvoor gunstiger is dan voor gebleekte goederen. — Shirtings werden eenigen tijd geleden meer gezocht, vooral de breede soorten, waarvan enkele partijtjes genomen werden. — Thans is het weder stiller, hebbende de vraag opgehouden. — Ruwe Drills verkeeren in eene zeer lustelooze positie bij enorme voorraden en men kan thans stevig en zwaar stoomfabrikaat a *f* 9.50 meester worden, terwijl ligte soorten wegende minder dan 8 ℔ zelfs onder *f* 9 verhandeld zijn geworden. — Gebleekte Drills zijn zonder attentie tot vorige prijzen. — Cambrics genieten thans weinig vraag, voor N°. 24 Hollandsch fabrikaat werd evenwel wegens de zware kwaliteit *f* 5 besteed. — De fijne Nummers blijven verlaten. — Hollandsche Satteens zijn a 40 Cts losgelaten, ofschoon men algemeen hooger houdt.

6/4 Salempores trokken eenige dagen geleden eenige attentie en werden bij kleinigheden a *f* 9 voor gewone soort en *f* 11 voor echte Indigo kleur verhandeld. — Blaauwe Drills werden bij kleine aanvoeren grif a *f* 10.25 omgezet. — Oranje Calicots zonder eenige vraag en met veel voorraad van Engelsch fabrikaat. — Voor 31" 24 yards Adrianopel rood ellen katoen werd a *f* 8.75 in Entrepôt geaccepteerd.

Metalen. Zweedsch IJzer blijft in goede sortering grif a *f* 12 te plaatsen. — Bladkoper voor schepen werd van *f* 112.50 a 117.50 en Yellow Metaal van *f* 100 a 105 voor Holl. Fabrikaat afgedaan.

Provisien. Boter gaat van *f* 14 a 15 traag van de hand, daar de consumtie daarvan bij de rijzing van het artikel en bij de duurte der levensmiddelen zeer verminderd is. — Kaas werd a *f* 1.60 voor Edammer en *f* 5 voor Z. M. verhandeld.

Dranken. Haantjes Bier gaat a *f* 7 traag en Valker Bier a *f* 6.50 a *f* 6.75 grif van de hand.

UITVOERARTIKELEN. Onze producten-markt toont bij voortduring weinig levendigheid.

Van *Arak* zouden 150 leggers voor Bataviasche rekening a *f* 50 op levering verhandeld zijn.

Bindrotting met ruime aanvoeren van Bandjermassing, waarvan eene partij van 2000 pikols in eens a *f* 7.50 nemers vond. — Kleine partijen voor scheepsgarneering werden met *f* 8 a 9 betaald.

Huiden. Eenige partijtjes Koehuiden van *f* 40 a 45 pr. picol verhandeld, terwijl voor Buffelhuiden *f* 18 aangelegd werd.

Koffij. Er kwamen 4000 pikols West-Indische bereiding van Solo af, waarvoor *f* 42 a 43 naar de kwaliteit besteed werd. Een partijtje van 50 pikols gewone Solo werd met *f* 41 betaald, terwijl van 30 pikols zoogenaamde mannetjes Koffij *f* 50 aangelegd werd. Binnen kort worden grootere aanvoeren te gemoet gezien.

Rijst blijft tamelijk schaarsch en de prijzen daarvan zijn nagenoeg stationaire gebleven. — Wij hebben heden de volgende afdoeningen te rapporteren als:

130	koijangs	tweede soort blanke Batavia	a *f* 240.	op 1maand cred.
55	"	" "	" " 250.	
20	"	grove blanke "	" " 260.	
30	"	Padang Carga	" " 220.	
en 400	"	Rangoon "	" " 192.	

Men verwacht nog ruime aanvoeren van Padang, Siam, Saigoon en Arracan, zoodat men niet bevreesd is voor eene buitensporige rijzing van het artikel zoo als in 1862. — Het beplanten der Sawah's is bijna afgeloopen en het gewas staat goed.

Suiker kwam alleen in afwijkende kwaliteit voor, kunnende men in dit saizoen geen droog produkt verkrijgen. — Sedert onze laatste uitgave vonden de volgende afdoeningen plaats:

500 pikols Solo hooge nummers a *f* 15.— }
1000 〃 〃 N°. 8 tot 12 〃 〃 14.50 } hier leverbaar.
4500 〃 〃 slappe, lage nommers 〃 〃 14.— }

terwijl ons nog ter oore kwam, eene afdoening van 5000 pikols Probolingo a *f* 14.75 door een huis in zich zelve, welke Suiker vroeger a *f* 15 gecontracteerd was geworden. Er is thans niets ter markt.

De *Wisselkoersen* hebben zich verder ten gunste der trekkers veranderd, kunnende men thans geen solide papier op Nederland onder pari bekomen. De factorij heeft zich van de markt teruggetrokken. Op Londen 6 maanden na zigt werd a *f* 11.65 afgegeven.

Vrachten zijn sedert onze laatste uitgave verder teruggegaan. Er is bijna geen product te verschepen, terwijl het getal der disponible vaartuigen dagelijks door nieuwe arrivementen vermeerderd wordt.

Bevracht naar Nederland:

Diana a *f* 55 voor Suiker te Probolingo naar Rotterdam.

Billiton a *f* 70 voor Koffij en *f* 80 voor ligt goed te Padang naar Rotterdam.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

ZOLTKAMP, 23 Maart; Jonge Aukje, Balk, Newc.

PILLAU, 24 Maart; Wicherdina, Dijken, Gloucester. - De Jonge Gerriet, Hazewinkel, Bremen. - Invermark, Mc' Kenzie, Londen.

LONDEN, 25 Maart; Leo, S., Rott. - Batavier, S., id.

BORDEAUX, 25 Maart; Ondine, S., Amst.

BUENOS-AYRES, 31 Jan.; Anna Maria, v. d. Kooy, Bordeaux.

UITGEZEILD.

VLIE, 26 Maart; Albertina, Wolkammer, Koningsbergen. - Janus, Sörensen, Tonsberg. - Stoomvaart, S., Hamburg. - Nestor, Hemmes, Avontuur. - Abram, Höfelmann, id.

ZOLTKAMP, 25 Maart; Catharina Alida, Feiken, Noorwegen.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

SURINAME, Josephine Bernhardina, Bos: 164 v. Suikor, Wed. Th. van Schaak; 130 v. dito, J. J. Poncelet en Zn.; 43 v. dito, Fraissinet en van Baak; 20 v. dito, J. en Th. van Marselis qq.; 54 v. dito, Rothuys en C°.; 19 v. dito, P. Poel en Zn.; 11 v. dito, C. en E. van Goor; 9 b. Katoen, G.A. Cramer; 40 v. Suiker, 1 partij oud Keper, 1 partij Kwassiehout, Order.

Prijscourant der Effecten.

VRIJDAG, 27 MAART.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
AMSTERDAM. Thesaurie	3½	pCt.	89¼		
Nederl. Kanaal Noordzee	3	〃			
Nederl. Bank	4	〃			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld	2½	〃	63¼	63 5/16	63 5/16
Dito Dito	3	〃	76		
Dito	4	〃	99⅜	99 9/16	99½
Oost.-Ind. Leening	4	〃	99		
Amortisatie Syndicaat	3½	〃			
Handelmaatschappij op rescontre			143¼	143½	143⅜
Dito à Contant	4½	〃	143		
Dito Leening 1858	4	〃			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	〃			
Dito	4	〃			
Rijn Dito	4½	〃	107¾	108	108
Dito 2de Leening	2½	〃	100⅛		
Dito Shares			254½		
Dito Volgefourneerd					
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	2½	〃			
Dito bij Rothschild	2½	〃			
FRANKRIJK. Certificaten	3	〃			
SPANJE. Obligatien	2	〃	46 3/16	46¼	
Dito	3	〃			
Dito Binnenlandsche	3	〃	49¾	49 13/16	
Amortisable Schuld		〃			
Bewijzen Coupons		〃			
PORTUGAL. Obligatien	3	〃	46¾	46 13/16	
Dito 1856/1860	3	〃	45 11/16	46⅛	45 15/16
Dito 1862	〃		45 15/16	46 1/16	
Dito Uitg.		〃	45¾		
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	〃	101¾		
Dito Dito 1828/29	5	〃	100⅝		
Certif. Dito 1831/33	5	〃			
Dito Dito 1840	4	〃	76⅝		
Dito Origin., 2de, 3de, 4de Leen.	4	〃	76⅝		
Dito Dito 5de Leening	4	〃			
Dito 5de Serie	5	〃	83⅛	84⅜	84⅜
Dito 1855 6de Serie	5	〃	90 7/16		
Dito Adm. te Hamburg	5	〃			
Dito te Londen	5	〃			
Dito Dito	4½	〃			
Dito Dito	3	〃	58¼	58⅜	55⅜
Dito Dito bij Hope & C°. 1860	4½	〃	90½	90 11/16	90 11/16
Dito 1862	5	〃	91⅜	91 9/16	91 9/16
Inschrijvingen in Assignatien	6	〃			
Certificaten van Dito	6	〃	54½		
Spoorweg-Aandeelen volgef.	5	〃	200¾	201	
Dito	4	〃			
Hypotheek	4½	〃	76 7/16		
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500		*f*	161½		
Obligatien	4	pCt.			
Spoorw. Aand.	4	〃			
PRUISEN. Obligatien	4½	〃			
Dito 1859	5	〃	102⅜		
Aandeelen 1854	3½	〃			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	〃			
Dito Dito	4	〃			
Dito Metalliek	5	〃	63⅜	63⅝	63½
Dito Dito	2½	〃	32 7/16	32 9/16	32½
Dito Rente Amst.	5	〃	82¼	82⅝	82¼
Dito Nationale 1854	5	〃	67⅞	68 1/16	67 15/16
Weener Bank-Actien		*f*	831	833	833
Dito Aand. fl. 250, 1839		〃	405	408	
Dito Dito 〃 250, 1854	4	pCt.	255	258	258
Dito Dito 〃 500, 1860	5	〃	506	507	
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	5	〃	130½		
ITALIE.	5	〃	65⅝	65¾	

L. Venez. 2 pCt. 22 13/16, ⅞, 13/16; Dito 1 pCt. 11 15/16, 12, 12; Grenada 4¼ pCt. 23⅛; Dito afgest. 13¾, 13/16; Dito 2 pCt. 31, 1/16; Dito Uitg. 1⅛ pCt. 8, ⅛, ⅛; Dito gestemp. 1⅛ pCt. 7⅛, ¼, ¼; Mexik. 3 pCt. 31⅛, 5/16, ⅛; Illinois Spoorw.-Aand. 53⅝; Dito Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 74¾, 75¼, 75¼; Grieken 5 pCt. 24⅝, 25, 24⅞; 5 pCt. Ver. Staten 61¼, 62, 62; 6 pCt. Dito 64¼, 65, 65; 6 pCt. Binnenl. Turken 43 15/16, 44⅝, 44; Zuid-Ital. Spoorweg *f* 107¼.

Koers van het Geld: Beleening 3½, Prolong. 3½, Disconto 3½ pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

BOON HARTSINCK, *President.* J. KLEEBLAD, *2de Secretaris.*

Van Holl. fondsen valt niets bijzonders te vermelden.

Aand. Handelm. zijn door eenige inkoopen weder ruim ¼ gerezen. Spaansche en Portugesche stil doch vast. Russen bedongen meest alle bij iets meer handel dan gisteren betere prijzen, vooral 5 pCts. 1862 en Spoorweg-Aandeelen.

In Oostenr. was de markt weder zeer geanimeerd door voortgezette kooporders, waardoor de rijzing daarin verdere vorderingen maakte.

Grieken en Turken hebben onder den invloed der Lond. markten weder belangrijke variatien ondergaan. De eersten bleven echter bijna onveranderd, nadat zij tot kort vóór het einde veel hooger coursen bedongen hadden, terwijl de laatsten ca. 2 pCt. hooger dan gisteren sluiten.

Amerik. fondsen waren over het algemeen insgelijks williger, vooral 5 en 6 pCts. Amerika en Mexicanen.

Oostenr. Loten 1858 *f* 141½, 142; Grieks. Coup. *f* 3 3/16, 5/16; Gren. L. Cert. 76, 77½; 4 pCt. Nat. Hypotheekbank 99⅛; Dito Aand. 104.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen — a —; Spanje Binnenl. 3 pCt. —; Dito 2 pCt. —; Dito Amort. —; 5 pCt. Met. 63⅜ a —; Dito Nat. 67⅞ a —; 5 pCt. Bl. Grieken —; 6 pCt. Binn. Turken 43¾ flaauw.

Wisselkoersen.

Londen kort	*f*	11.80	p.	Lissabon 3/m.	*f*	41	g.
Idem 2/m.	〃	11.72½	g.	Porto 3/m.	〃	41⅛	g.
Idem 3/m.	〃		g.	Petersburg 3/m.	〃	172½	g.
Hamburg kort	〃	35¼	g.	Parijs kort	〃	56 1/16	g.
Idem 2/m.	〃	35	g.	Idem 2/m.	〃	55 9/16	g.

Gouden en Zilveren Specien.

10-Guldenstukken *f* 9.70 a 9.80; Ger. Ducaten *f* 5.50 a 5.60; Eng. Souv. *f* 11.75 a 11.85; Pistolen *f* 9.50 a 9.60; Louis d'Or *f* — a —; St. van 20 fr. *f* 9.30 a 9.40; Baren Goud en Specien a *f* 1442.60 per ℔ fijn 9¾ a 10¾ pCt.; Baren Zilver 900 tot 300 *f* 104.25 a 105; Piasters *f* 2.50 a 2.60; Fransche Kroonen *f* 2.70 a 2.75; St. v. 5 fr. *f* 2.33 a 2.36; Brabantsche Kroonen *f* 2.65 a 2.70; Pruis. Daalders *f* 1.72 a 1.75.

Granenmarkt.

Tarwe onveranderd; 131 ℔ b. Pools. *f* 334; 130 ℔ dito *f* 330; 129 ℔ dito *f* 318, 320; 124 ℔ Donau *f* 220.

Van loco Rogge alleen verkocht 122 ℔ n. Galatz *f* 215; op levering in deze maand iets hooger, latere termijnen flaauw; Maart *f* 192, 193; Mei *f* 189; Julij *f* 190; Oct. *f* 194, 193.

Heden zijn 50 last aangezegd.

Koolzaad lager afgegeven, op 9 vat in April 90, Oct. 76½ £.

Lijnzaad zonder handel.

Raapolie dadelijk en op levering iets flaauwer; op 6/w. *f* 54¼; vlieg. *f* 53; 1°. Mei *f* 51¾ a 52 a 51½ a 51; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 44¾ a 45 a 44½.

Lijnolie dadelijk en op levering niet williger; op 6/w. *f* 44¼; vlieg. *f* 43; 1°. April *f* 43 a 42¾; Mei *f* 43; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42½.

Hennepolie op 6/w. *f* 47¼; vlieg. *f* 46.

Raapkoeken *f* 80 a 82. Lijnkoeken *f* 10¼ a 14.

ADVERTENTIEN.

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

BIJVOEGSEL van het ALGEMEEN HANDELSBLAD, van Zaturdag den 28sten Maart 1863, N°. 9754.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, Zitting van Donderdag 26 Maart 1863.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de conclusie van het Verslag der Commissie nopens de *Inlichtingen* op het adres van Mr. P. J. Schillemans te Amsterdam, betrekkelijk de uitleiding van den zich noemenden graaf d'Hombres, in verband met de adressen van de HH.Mr.Hartogh, officier van justitie, en C. de Bie, hoofd-commissaris van politie te Amsterdam. — Die conclusie is in het verslag der zitting van gisteren opgenomen, zoo ook de motie van den Heer van Heukelom, strekkende om te verklaren dat de Kamer, vertrouwende dat de Minister van Justitie zal blijven zorg dragen voor de getrouwe naleving der vreemdelingenwet, overgaat tot de orde van den dag.

De Heer VAN DER LINDEN zegt dat men z. i. in deze zaak is afgedwaald van den goeden weg. Bij de Kamer is ingekomen eene klagt over miskenning en schending van wettelijke bepalingen. Nu is alleen de vraag, in hoe ver de wet geschonden is, het punt dat de Kamer regardeert. Maar die vraag is ontaard in een strijd voor of tegen personen en van daar dat er lof wordt toegezwaaid aan den een en blaam wordt gelegd op den ander. Spreker verlangt niets af te dingen op de uiteenzetting der verdiensten van den officier van justitie te Amsterdam, maar hij heeft hier met den persoon niets te maken. Hij vraagt alleen: is de wet geschonden ja of neen, in betrekking tot de bepalingen nopens de vrijheid van personen en het verkeer der brievenposterij. Persoonlijke consideratien kunnen eene wetschennis niet dekken. En nu heeft hij gisteren met verbazing gehoord dat de *uitkomst* deze wetschennis zou kunnen vergoelijken, want dat het gebleken is dat de zoogenaamde graaf d'Hombres een gevaarlijk *escroc* was. Daartegen komt hij op; dat is eene gevaarlijke leer, waarmede wij niets te maken hebben. Want als het nu eens gebleken was, na al het gebeurde, dat d'Hombres geen *escroc* was? Daarom moeten de personen buiten de zaak blijven. Het betreft ook niet alleen den officier van justitie, maar ook den directeur en den hoofd-commissaris van politie, den directeur van het postkantoor, den Minister van Financien van dien tijd.

Spreker kan zeer goed begrijpen dat regterlijke ambtenaren in omstandigheden kunnen komen, dat zij niet in alles de vormen in acht kunnen nemen, maar dan is het beter dat ronduit te verklaren, en in allen gevalle terug te keeren van den verkeerden weg. Hier heeft men dit niet gedaan. *De uitlevering* is buiten twijfel en geschiedde buiten eenige verpligting dezerzijds ten aanzien van Nassau; en er is aan Frankrijk uitgeleverd, waartoe ook geene verpligting bestond. Nu zegt men wel dat de politiemagten in de onderscheidene landen elkander de hand moeten reiken en dat dit ligt in onze vreemdelingenwet, maar Spr. acht dit eene dwaling. Onze politie beperkt zich tot de grenzen van Nederland; zij reikt niet daarbuiten. Wij hebben met vreemde misdrijven niets te maken dan voor zoo ver daaromtrent tractaten gesloten zijn. Hij verdedigt ten sterkste de beginselen van persoonlijke vrijheid hier te lande, ook voor vreemdelingen, behoudens de exceptien, voor zoo ver, gelijk hij reeds zeide, wij bij tractaten gebonden zijn. En zóór ver alleen kan onze politie gaan; zij heeft niet te zorgen voor de achterhaling van personen die in een vreemd land een misdrijf plegen, waarvoor geene uitlevering is toegestaan. Wij hebben hier ook geen *bills of indemnity* te geven. Wij hebben regt te vorderen dat de man van de wet het allereerst de wet handhave. En nu wat betreft het geheim der brievenposterij. Tegen het beginsel der Grondwet en der wet van 1850 is in deze zaak grovelijk gezondigd. Er mag geen beslag op brieven worden gelegd dan behoudens de voorschriften van het Wetb. v. Strafv. En wat is hier gebeurd? Men heeft blootelijk autorisatie gevraagd aan den Minister van Financien om de brieven te doen afgeven, en de directeur van het postkantoor heeft die afgegeven aan de Fransche politie-agenten. Als dat geschieden mag, wat beteekent dan de waarborg in de Grondwet en de postwet? Bij die vraag hebben wij allen belang, omdat het Staatsmonopolie der brievenposterij ons verpligt onze brieven aan die administratie toe te vertrouwen. Wat aangaat de motie van den Heer van Heukelom, Spreker kan zich daarmede niet vereenigen: 1°. omdat de wet op den brievenpost er geheel buiten is gelaten, en 2°. omdat er staat dat men vertrouwt dat de Minister zal *blijven* zorgen voor de uitvoering der wet van 1849. *Blijven* zorgen? Maar het is eene zaak waarmede *deze* Minister niets te maken heeft. Het is onder een vorig Minister geschied. Hij zal dus stemmen voor de conclusie der commissie.

De Heer HEEMSKERK Az. komt op tegen de beschouwing, dat hier alleen zou moeten gelet worden op de doode letter der wet. Een regtscollegie, dat omtrent deze zaak zou uitspraak moeten doen, zou wel degelijk moeten letten op alle omstandigheden; en hoe veel meer nu niet deze vergadering. Het doel waarmede eene handeling gepleegd wordt, kan nooit buiten beschouwing gelaten worden bij de beoordeeling eener zaak. Men kan dus hier niet buiten beoordeeling laten wie de valsche speler was die zich onder den naam van graaf d'Hombres voordeed. Spr. herinnert hier aan een geval, waarin de Heer van Eck als advokaat is opgetreden, waar het ook schijn had van schending der persoonlijke vrijheid. Nog meer voorbeelden haalt spreker aan ten bewijze zijner stelling, dat wel degelijk ook op de omstandigheden moet worden gelet. Ook is hier uit het oog verloren, dat het hier niet geldt daden van de justitie, maar van de politie, die belast is om soms op losse aanwijzingen te handelen. Ook heeft men steeds gesproken alsof ambtsijver niet als verschoonende omstandigheid mag gelden. Maar men vergeet dat hier was ambtspligt, en die vorderde, dat men niet bleef stilstaan. Nu stelle men zich eens voor, dat de zaak zich geheel anders voorgedaan had, en dat de Amsterdamsche politie gezegd had: neen wij doen er niets aan, schrijft eerst naar Berlijn, legt ons eerst over een eisch tot uitlevering, en dan eerst zullen wij beginnen te zoeken. Had men dan die handelingen goedgekeurd? — Spreker gaat hierop de phases na die deze zaak heeft doorloopen en toont aan dat wel degelijk het regt bestond om den gewaanden graaf aan te houden en om verder datgene te doen wat in deze is gebleken te zijn geschied. Hij eindigt met de aanbeveling der motie van orde van den Heer van Heukelom. De Kamer behoeft toch geene eigenlijke beslissing te nemen op elke klagt die een particulier zou willen inbrengen tegen regterlijke ambtenaren. Heeft er werkelijk eene onwettige arrestatie plaats gehad en zijn er handelingen gepleegd in strijd met de wet, men vervolge de betrokken ambtenaren, zoo niet dan moeten zij worden gehandhaafd. Spreker verklaart dan ook niet te begrijpen welk practisch nut de conclusie der commissie kon hebben.

De Heer POORTMAN (lid der commissie) bestrijdt nader de sprekers, die, zoo als de spreker van zoo even, de gepleegde handelingen hebben verdedigd en in het gunstigst daglicht gesteld, en ook het rapport der commissie van eenzijdigheid hebben beschuldigd. Van den Heer Godefroi kan hij dat verwijt begrijpen, want de rede van dien spreker was dan toch eenigermate eene zelfverdediging, maar het verwijt van den Heer Heemskerk Az. tegen het rapport, begrijpt hij niet. Ik, zegt hij, ben de steller der beide verslagen en ik ben er van bewust, dit met de meeste onpartijdigheid te hebben gedaan; het ligt niet in mijn karakter iemand te beschuldigen. Integendeel. Maar spreker kon de feiten niet anders qualificeren, dan uit die feiten zelve blijkt. Hij doorloopt nogmaals het gebeurde, in verband met den inhoud der beide verslagen, en wraakt, altoos met het oog op de wet en niet op den persoon, de gevangenhouding gedurende negen dagen, de onwettige uitzetting, de inbeslagneming der brieven en de onverpligte uitlevering. Als de commissie dat alles constateert, kan men haar dan beschuldigen van eenzijdigheid? Dat verwijt wordt dus door niets geregtvaardigd. Maar waarin zou dan de eenzijdigheid moeten bestaan? Dat zou dan moeten zijn, dat in het eerste rapport staat, dat handelingen, in strijd met de wet, niet kunnen vergoêlijkt worden door bewijzen van goedkeuring van wie ook. Voor eerst is dit eene algemeene waarheid, maar wat is hier het geval? Er is opvolgende goedkeuring der handelingen door de justitiele autoriteiten, en er is niet afkeuring door den toenmaligen Minister van Justitie: dus berusting in de zaak. Daarop volgt een brief van dank aan den officier van justitie door den Franschen procureur-generaal. En wat is het gevolg weder van die goedkeuring? Spreker zegt niet de uitwerking van het gebeurde, maar het gevolg der goedkeuring? Het gevolg was een openbaar blijk van onderscheiding van de Fransche regering.

De commissie beweert niet dat dit veroorzaakt is door hetgeen gebeurd is, maar zij moest er op wijzen in haar rapport. En welk is nu het karakter der tegenspraak van de rapporten door sommige sprekers? Het is vergoelijking, het is een beroep op de verdiensten van één ambtenaar. Spreker wil hierop niets afdingen, maar men mag niet uit het oog verliezen wat die ambtenaar zelf zegt. Hij erkent in zijn brief dat een ambtenaar moet zijn boven alle verdenking van wetsverkrachting. Dat is dan ook juist de geheele vraag, afgescheiden van al de betrokken personen. De Kamer moest toezien op de handhaving der wet en is gesaisisseerd van eene bepaalde klagt. Men vrage niet eens of politie-ambtenaren niet meermalen de wet overschrijden? Maar daarom juist is het te meer noodig dat de Kamer op de handhaving der wet aandringt.

Wat nu betreft de *bill of indemnity*, dat gaat de Kamer niet aan, dat is de zaak van den Minister, en spreker zal hem niet lastig vallen als hij die verleent. En wat aangaat de motie van den Heer van Heukelom, daarin wordt alleen gesproken van handhaving der wet, terwijl de Minister gisteren reeds gezegd heeft, dat hij zal nagaan of de wet niet gewijzigd moet worden. Bovendien wordt in de motie gesproken van *blijven zorgen*, maar die uitdrukking komt hier niet te pas. Doch vóór alles laat de motie geheel in het midden wat hier het voornaamste is. Als het toch niet wordt tegengesproken dat de wet overtreden is, dan mag de Kamer de handeling niet goedkeuren. — Na de inlichtingen echter, gisteren door den Minister gegeven, verklaart hij, dat de meerderheid der commissie voorstelt om de conclusie eenvoudig te doen luiden: „dat de Kamer besluite een afschrift van het verslag te verzenden aan den Minister van Justitie, verwachtende dat hij daaraan die bijzondere aandacht zal wijden, welke het gewigt der zaak vordert."

De MINISTER VAN JUSTITIE moet opkomen tegen de uitdrukking van den Heer Poortman, alsof de decoratie den Heer Hartogh verleend door den Keizer der Franschen, in verband zou staan met de zaak van den beruchten Charles Guy. Naar zijne innige overtuiging staat die onderscheiding in geen het minste verband met deze zaak, en hij zal de reden opgeven waarom. Maanden lang werd door de Fransche politie gezocht naar zekeren Joseph Petit, beschuldigd van frauduleus bankroet. Nadat vruchteloos was gezocht is het eindelijk der Amsterdamsche politie gelukt hem te vatten. Na de uitlevering werd door het Fransche Gouvernement aan de Nederlandsche Regering bijzondere dank betuigd voor den in dezen betoonden ijver, en 3 of 4 weken later is de decoratie gevolgd. Die onderscheiding is dus het onmiddellijk gevolg der zaak van Joseph Petit en staat dus volstrekt in geen verband met deze zaak.

De Heer VAN GOLTSTEIN zegt dat het hem volmaakt duidelijk is dat èn bij de aanhouding, èn bij de uitlevering, de wet in meerdere opzigten is miskend. Ook hij stelt voorop dat de persoon niet in aanmerking komt. Hij gelooft ook dat in sommige opzigten de omstandigheden ten gunste van de betrokken ambtenaren kunnen worden bijgebragt. Ook de overdreven ijver kan in dit geval verklaring vinden in de zucht tot bevordering van het algemeen belang. Dat alles kan leiden tot de toekenning eener indemniteits *bill*, doch onder verklaring dat de gepleegde handelingen zijn tegen de wet. Anders wordt er een gevaarlijk antecedent gesteld voor het vervolg, en hij acht dit te meer noodig nu de Minister gisteren de ambtenaren verdedigd en de verantwoordelijkheid van het gebeurde aanvaard heeft.

De Heer VAN HEUKELOM bestrijdt het aangevoerde tegen zijne motie en te gelijkertijd de conclusie der commissie. Aangenomen eens, zegt hij, dat de wet niet behoorlijk is nageleefd, dan is de conclusie der commissie niet juist, want dat staat er niet in. Daar staat dat de zaak aan de bijzondere aandacht des Ministers van Justitie wordt aanbevolen. Is de wet geschonden, dan moet die daad worden afgekeurd. Maar die afkeuring moet niet treffen den betrokken ambtenaar, waarover de Kamer geene censuur heeft uit te oefenen, maar den verantwoordelijken Minister, die dan den overtredenden ambtenaar niet afgezet of gecensureerd heeft. Nog is er iets. Volgens den Heer van der Linden zijn nog andere ambtenaren in deze zaak betrokken, en is er ook overtreding der wet op de brievenposterij. Welnu, dan moet de Kamer dat zeggen aan den betrokken Minister van Financien. Spr. verdedigt nader zijne motie, die de strekking heeft om het vertrouwen uit te drukken op de blijvende handhaving der wet. Hij begrijpt ook niet hoe de Heer van Goltstein zich heeft durven verstouten zulke onwaarheden te zeggen, als zou de Minister gisteren de handelingen der betrokken ambtenaren hebben verdedigd. Zoo iets te zeggen kan alleen verklaard worden van een geacharneerd opposant. Ten slotte zegt Spr. dat, al wordt ook zijne motie verworpen, hij hoopt dat deze discussie vruchtbaar zal zijn geweest voor de beoordeeling der zaak zelve en voor het vervolg.

De Heer GODEFROI wenscht nog een enkel woord in het midden te brengen, omdat men zich persoonlijke beschouwingen over hem heeft veroorloofd, alsof hij de leer zou toegedaan zijn, dat het doel de middelen wettigt. Wanneer hij gisteren gewezen heeft op het doel van de handelingen der betrokken autoriteiten en de uitkomsten er van, dan stond dit in verband tot zijne meening, dat hier termen bestonden voor eene indemniteits-*bill*.

Wat betreft de opmerking van den Heer Poortman, dat Spr. zelf in de verantwoordelijkheid van het gebeurde betrokken was en zijne rede dus was eene poging tot zelfverdediging, wil hij alleen antwoorden dat als er verantwoordelijkheid is, hij die niet van zich zal afschuiven. Daartoe kent de Kamer zijn karakter te goed. Maar welke is dan hier die verantwoordelijkheid. De geheele zaak is buiten zijn medeweten of medewerking geschied. Iederen dag kan de wet geschonden worden buiten weten van den Minister van Justitie. Wat kan hij dus doen om die handeling te voorkomen. En als er verantwoordelijkheid komt na de bekendwording der feiten, dan droeg Spr. die over op den volgenden Minister, die optrad toen de zaak nog versch was. Maar Spr. ontkent dat hier kwestie van verantwoordelijkheid is.

De Heer VAN BOSSE stelt nu voor om, in aanmerking van de dringende werkzaamheden die nog aanhangig zijn en den beperkten tijd de discussie over deze zaak te sluiten.

De Heer VAN GOLTSTEIN komt op tegen die motie, want hij wil de gelegenheid hebben te antwoorden op den aanval van den Heer van Heukelom, waarvan hij geen persoonlijk feit heeft gemaakt, omdat hij de sluiting der debatten niet kan voorzien.

De Heer GROEN VAN PRINSTERER wenschte eene wijziging van de motie van den Heer van Heukelom, om in deze zaak eenvoudig over te gaan tot de orde van den dag.

De motie van den Heer VAN BOSSE wordt *aangenomen* met 30 tegen 25 stemmen. *Tegen* de Heeren: Meylink, Cool, van Heukelom, Heemskerk Az, Taets van Amerongen, van Lidth de Jeude, van Goltstein, van Voorthuyzen, Kien, Hoekwater, Heydenrijck, Groen van Prinsterer, van Heiden Reinestein, de Brauw, van Asch van Wijck, van Kerkwijk, van Foreest, Hoffman, Guljé, Nolthenius, Godefroi, van Lijnden, Schimmelpenninck en de Voorzitter.

Thans wordt in stemming gebragt de gewijzigde conclusie der commissie. Deze wordt *verworpen* met 30 tegen 25 stemmen.

Voor: de Heeren Kien, Hoynck van Papendrecht, van der Veen, Gevers Deynoot, de Bieberstein, Luyben, Idserda, Heydenrijck, v. Kerkwijk, Dumbar, Guljé, Dullert, van Eck, Meylink, Cornelis, Kingma, Wijbenga, van Loghem, Wintgens, Viruly Verbrugge, Blom, Zijlker, van der Linden, van Goltstein en Poortman.

Tegen: de Heeren Hoekwater, Groen van Prinsterer, Blussé, van der Poel, van Heiden Reinestein, de Brauw, van Asch van Wijck, van Nispen, van Foreest, de Raadt, Hoffman, Nolthenius, van Bosse, Dirks, van Mulken, Godefroi, van Lijnden, Schimmelpenninck, Heemskerk Bzn., Bots, de Meester, Cool, Lijclama, van Heukelom, Heemskerk Az., Taets van Amerongen, Storm van 's Gravesande, van Lidth de Jeude, van Voorthuyzen en de Voorzitter.

Alsnu wordt in stemming gebragt de gemotiveerde orde van den dag van den Heer van Heukelom, die mede *verworpen* wordt met 33 tegen 22 stemmen.

Voor: de Heeren Dirks, van Mulken, Godefroi, van Lijnden, Heemskerk Bz., Bots, de Meester, Cool, van Logchem, Lijclama, v. Heukelom, Viruly Verbrugge, Heemskerk Az., Taets van Amerongen, Storm van 's Gravesande, van Voorthuyzen, Hoekwater, Blussé, v. Nispen, Nolthenius, vanBosse en de Voorzitter.

De VOORZITTER stelt thans voor de zaak op nieuw in handen eener Commissie te stellen. — Dienovereenkomstig besloten zijnde, zegt de Voorzitter dat hij later de leden dier Commissie zal benoemen.

II. Thans is aan de orde de beslissing over de conclusie van het verslag der Commissie nopens de algemeene begrootingen voor 1859 en 1860. Namens de Commissie stelt de Heer Blom vóór eene wijziging der conclusie door verzending aan den Minister van Financien. — Deze conclusie wordt *aangenomen*.

III. De conclusie betreffende de Inlichtingen wegens gesloten overeenkomsten met Indische Vorsten. De conclusie strekt tot aanneming der kennisgeving onder dankbetuiging aan den Minister van Kolonien. — De conclusie wordt *aangenomen*.

IV. De conclusie van het Verslag der Commissie over het tractaat van handel en scheepvaart tusschen Nederland en het Rijk van Siam.

De Heer BLOM rigt naar aanleiding van dit tractaat eene vraag aan den Minister. In art. 11 van het tractaat wordt door de Siamsche Regering regtsmagt aan onze consuls toegekend, en in art. 12 wordt de consul aangewezen om in zaken van faillieten van Nederlandsche onderdanen te handelen. Tevens wordt in de akte van bekrachtiging bepaald, dat die bepalingen eerst in werking zullen treden nadat in Nederland wettelijke bepalingen op dit stuk zullen gemaakt zijn. Uit hoofde van het belang van den handel bij eene vrijgevige regeling der consulaire regtsmagt, vraagt hij aan den Minister of de bedoelde wettelijke regeling spoedig bij de Kamer zal inkomen?

De MINISTER VAN BUITENL. ZAKEN heeft, bij de veelvuldige wetten welke thans aan het Departement van Justitie in bewerking zijn, aan andere regtsgeleerden de taak opgedragen zich met de vervaardiging van deze wet te belasten.

De conclusie tot kennisgeving en verzending aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, wordt alsnu *aangenomen*.

V. Conclusie van het Verslag der Commissie betrefffende de overeenkomst tusschen Nederland en Belgie tot uitlevering van misdadigers.

De MINISTER VAN BUITENL. ZAKEN geeft nu reeds de verlangde inlichtingen. De artikelen 7 en 8 der overeenkomst van 1843 zijn niet opgenomen op uitdrukkelijk verlangen der Belgische Regering. De Minister gelooft echter niet, dat die ni etopname van groot practisch belang is.

De Heer GODEFROI dankt den Minister voor de gegeven inlichtingen. Hij had echter liever gewenscht, dat die bepaling er in opgenomen ware. Daar de Minister nu reeds geantwoord heeft, stelt hij voor de conclusie te wijzigen en daaruit te ligten de verzending aan den Minister van Buitenlandsche Zaken. Doch thans heeft, niet als lid der commissie, maar als lid der Kamer, enkele opmerkingen nopens de uitlevering. De discussien van gisteren en heden hebben getoond dat een groot gedeelte van het gebeurde is toe te schrijven aan het gemis van een uitleverings-tractaat met Nassau en aan eene leemte in het tractaat met Frankrijk, omdat in het geval van escroquerie niet voorzien is. Hij rigt dus tot den Minister de uitnoodiging om met het sluiten van tractaten van uitlevering voort te gaan. Ten aanzien van Nassau is reeds voorzien vóór de Minister optrad, maar spreker wenscht dit ook uitgestrekt te zien tot andere landen, met welke nog geene uitleveringstractaten bestaan, bijv. Rusland en Spanje. Met dat laatste land stond vóór drie jaren de zaak op het punt van gesloten te worden; in stede daarvan heeft men de voorkeur gegeven aan een tractaat wegens den letterkundigen eigendom, ofschoon er weinig gevaar voor nadruk onzer boeken aldaar zal bestaan. Ook met Engeland zou een tractaat noodig zijn. Engeland heeft met Frankrijk en Noord-Amerika uitleverings-tractaten gesloten; de Engelsche wetgeving belet dit dus niet. Zoo mogelijk wenschte hij ook een dergelijk tractaat met Noord-Amerika. — Ten tweede wenscht spreker tevens en vooral dat de bestaande tractaten worden herzien, ten einde leemten weg te nemen. Het tractaat van 1817 met Hanover bijv. is in strijd met geheel onze tegenwoordige wetgeving en geheel verouderd.

De MINISTER VAN BUITENL. ZAKEN zegt, dat in Rusland nog dezelfde moeijelijkheden bestaan als vroeger, dat er in Spanje eene moeijelijkheid is, waarover de Spaansche regering niet ligt zal heenstappen; doch hoopt hij dat men eerlang tot eene schikking zal komen. Met Engeland *worden* omtrent dit punt onderhandelingen gevoerd. In Noord-Amerika rust de zaak wegens de verwikkelingen van het oogenblik. Wat betreft de herziening en aanvulling der bestaande tractaten, de Minister zal die niet uit het oog verliezen. Ook hij acht dat wenschelijk. Hanover wilde dat niet, omdat er geen termijn van herziening bestaat, en het houdt zich daaraan.

De conclusie wordt *aangenomen*.

VI. Beraadslaging over het wetsontwerp tot toekenning van eene subsidie aan de Hollandsche IJzeren-Spoorwegmaatschappij, ten bedrage van *f* 1,420,000.

De Heer VAN LOGHEM heeft het voor en tegen gewogen, en zou bereid zijn voor het ontwerp te stemmen, zoo een bijzonder bezwaar, dat bij hem bestaat, uit den weg kan worden geruimd. Hij acht het wenschelijk, dat nu het geheele Rijk met smalle spoorwegen zal worden bedekt, de Hollandsche IJzeren Spoorweg uit zijn tegenwoordigen geïsoleerden toestand gerake. Dat is eenige opoffering waard, en het komt hem ook billijk voor, dat het Rijk eenigzins in de kosten deele. Hetgeen nopens de Rijn Spoorwegmaatschappij heeft plaats gehad, pleit ook voor dat denkbeeld. De aansluiting der beide spoorwegen te Rotterdam schijnt hem ook van gewigt toe. Wat ten laste van de Hollandsche Spoorwegmaatschappij zal worden gebragt, zal nog al aanzienlijk zijn, en hij gelooft, dat dit hooger wezen zal dan dit in 1859 het geval zou zijn geweest. Zijn bezwaar is echter gelegen in art. 8 der concessie betrekkelijk het maken van zijtakken. Dat artikel acht hij onduidelijk en het is, zeker tegen de bedoeling van den Minister, op eene wijze uitgelegd, waardoor de aanneming niet wenschelijk is. Er kunnen daaruit moeijelijkheden voortvloeijen, vooral als hij dit artikel in verband brengt met de artt. 3 en 58 der wet van 21 Augustus 1859, houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen. Er kan over de uitlegging van art. 8 der concessie een proces ontstaan, dat hij wenscht te voorkomen en waarvoor men, na hetgeen met de Rijn-Spoorwegmaatschappij vroeger over de aansluiting is voorgevallen, waken moet. Hij hoopt dat zijn bezwaar voldoende zal worden opgelost, en daaraan worde te gemoet gekomen, want anders zou hij tegen het ontwerp stemmen. Nu zal hij den verderen loop der discussie afwachten.

De Heer GEVERS DEYNOOT geeft zijne bevreemding te kennen over de zonderlinge wijs waarop dit ontwerp is ingediend. Den 27sten October 1862 hebben de beide spoorwegmaatschappijen eene overeenkomst aangegaan, waarbij de Rijn-Spoorwegmaatschappij zich tot de aansluiting der beide spoorwegen verbindt, terwijl de Hollandsche Maatschappij zich verbindt om een smal spoor te leggen, mits het Rijk subsidie verleene. Tengevolge van die overeenkomst is aan de Hollandsche Maatschappij van Regeringswege eene concessie verleend tot versmalling van het spoor van den Hollandschen IJzeren Spoorweg tegen toekenning van eene subsidie. En thans wordt de vertegenwoordiging geroepen om aan die handeling hare goedkeuring te hechten. De aanhangige wet is dus geheel en al gegrond op de overeenkomst door beide maatschappijen aangegaan. Dat is

wel degelijk de waarheid. Zijne bezwaren tegen dit ontwerp zijn: 1°. dat de gesloten overeenkomst in strijd is met het algemeen belang, en 2°. dat de subsidie te hoog is.

1°. Zij strijdt met het algemeen belang, omdat het doel, dat de Regering moet beoogen, het welbegrepen algemeen belang, gelegen is in het verkrijgen van eene doorloopende en de kortste lijn tot verbinding van de zuidelijke spoorwegen met den Hollandschen, en ook van den Hollandschen met Duitschland. Volgens de overeenkomst zal men nu met onnoemelijke kosten eene verbinding te Rotterdam verkrijgen, die intusschen op veel betere wijze aan de andere zijde van de stad was te bekomen. Hij begrijpt zeer goed, dat men vroeger eene verbinding van de beide stations te Rotterdam voor voldoende hield; maar sedert zijn de omstandigheden veranderd. Hij gelooft, dat de verbindingslijn naar het zuiden moet uitgaan van 's Hage naar Gouda, met eene aansluiting naar Rotterdam. Die lijn van Gouda kan dan waarschijnlijk naar Gorinchem worden verlengd. Dat ware de beste en zuinigste verbinding, en dan had men geene kostbare verbinding te Rotterdam te zoeken. Wat aangaat de kortste verbinding naar Duitschland, die wordt op de thans voorgenomen wijze voor altijd uitgesloten. Men zegt wel, dat de Regering het in hare magt heeft aan anderen zijtakken te laten maken, maar hij vraagt, wie dat doen zal, als de beide maatschappijen zich verbinden daartoe nimmer mede te werken. En hij zou dit bij de goedkeuring van de overeenkomst ook niet als eene eerlijke wijze van handelen beschouwen. Ook art. 7 van de overeenkomst, nopens de bepaling der vrachten, keurt hij af. Dat art. is onbestaanbaar en strekt alleen in het voordeel van de Rijnspoorwegmaatschappij.

2°. De subsidie is te hoog. Wel erkent hij dat aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij in billijkheid eenige subsidie moet worden toegekend, maar hij moet opmerken, dat de versmalling van het spoor niet alleen is in het algemeen belang, maar ook in het eigen belang van de Maatschappij. Hij wenscht zoo zeer als iemand, dat er een einde aan deze zaak kome; hij vindt het dwaas, dat de lijn Amsterdam—Rotterdam alleen van het smalle spoor is uitgesloten, maar hij gelooft, dat hij op de voorgestelde wijs niet mag medewerken de schatkist te bezwaren, en dat tegenover eene Maatschappij, die zich anders niet zoo veel offers in het algemeen belang getroost. Naar zijne overtuiging vordert het algemeen belang in den tegenwoordigen stand van zaken de kortste verbinding van Amsterdam—Rotterdam naar het Zuiden, en de kortste verbinding naar Duitschland en naar zijne meening is dit het geval bij deze voordragt niet.

De Heer VAN BOSSE vindt dat er geene enkele reden bestaat om nu meer te geven of meer te doen, dan in 1859 werd voorgesteld. Hij vindt daartoe des te minder grond, omdat men er op letten moet, hoe hoog het dividend van de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij reeds geklommen is, en hoe zeer het na de voltooijing van het voorgenomen werk zal toenemen. Spr. treedt in eene vergelijking van het voorstel van 1859 en het tegenwoordige, gaat tot dat einde de verschillende artikelen der overeenkomst na en bestrijdt de argumenten, die door de Regering ten voordeele daarvan zijn aangevoerd. Hij ontwikkelt daarin, wat aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij volgens hare concessie was opgedragen, en maakt dan de gevolgtrekking, dat der maatschappij thans veel meer voordeelen worden toegekend, dan volgens de vroegere overeenkomst het geval was, en dat meer bezwarende bepalingen van vorige contracten nu zijn vervallen. Hij wijst er op, dat de maatschappij volgens hare concessie verpligt is een dubbel spoor te leggen; welke verpligting terstond door de Regering aan de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij kan worden opgelegd. Ook het uitzigt voor de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij is thans veel beter dan in 1861, omdat zij nu de aansluiting aan het groote spoorwegnet verkrijgen kan. Toen vroeger aan de Rijn-Spoorweg-Maatschappij eene subsidie werd toegekend, beliepen hare ontvangsten *f* 8,600 per mijl, terwijl thans de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij zonder aansluiting *f* 16,000 per mijl ontvangt. Hij moet dus weigeren om tot dit wets-ontwerp mede te werken, en zou er de voorkeur aan geven, dat bijv. even als vroeger een renteloos voorschot voor de maatschappij werd voorgedragen.

De Heer WINTGENS zal zich bloot bepalen tot eene juridische beschouwing der zaak. Bij de overeenkomst verbindt zich de Rijnspoorweg tot aansluiting te Rotterdam, onder deze twee bedingen: „dat bij het tot stand komen der noodige wetten voor onteigening, aan de artt. 1, 3 en 5 van de vermelde overeenkomst van 27 Oct. 1862 door de Ned. Rijnspoorweg-Maatschappij en de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij worde voldaan, *en* dat de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij getrouwelijk nakome al hare verpligtingen, zoowel die, welke uit de concessie van den 10den Februarij 1863 als die, welke uit de vroegere concessien voortvloeijen."

Dit is dus eene voorwaardelijke verbindtenis, waarop de wetgever zijne bekrachtiging heeft te verleenen. De Staat sanctionneert dan de overeenkomst. Is dat raadzaam? Wat zal het gevolg dier transactie zijn? De Rijn-Spoorweg-Maatschappij is *gehouden* tot het maken der verbinding te Rotterdam, zoo voor de rivier als naar het station der Hollandsche Spoorweg-Maatschappij. Op die *voorwaarden* is de concessie verleend en nader bekrachtigd bij het contract van 1852. — De juiste regtstoestand der Rijn-Spoorweg-Maatschappij en der Regering is opgegeven in de Memorie van Antwoord der Regering aan de Eerste Kamer nopens het ontwerp van bouw van het entrepôt te Rotterdam, en waarbij erkend wordt dat de Regering vertrouwde, dat de Rijn-Spoorweg aan hare verpligting tot aansluiting zou voldoen. Dus de Staat heeft een onvoorwaardelijk regt ten aanzien dezer Maatschappij. Men heeft wel een proces met de Maatschappij begonnen, maar hij meent, dat er wel andere middelen hadden kunnen gebezigd worden om de Maatschappij hare verpligtingen te doen volbrengen.

Neemt men nu deze wet aan, sanctionnerende art. 1 der overeenkomst, dan doet men *eo ipso* afstand van zijn regt bij de statuten en concessie gewaarborgd. De verbindtenis van de Rijnspoorweg-Maatschappij en den Staat moest zuiver worden bewaard, en niet opgelost in eene onvoorwaardelijke verbindtenis tusschen die Maatschappij en eene andere vereeniging. Hij meent derhalve dat, na de ondervinding met den Rijnspoorweg, men niet had moeten contracteren op den voet zooals geschied is. Hij zegt experientia docet. Maar er is meer. Er is gecontracteerd deels op bezwarende, deels op onbestemde voorwaarden. Er is toegestemd in 1°. een verhoogd tarief, en 2°. geen doorrijden van de derde klasse. Dat zijn belemmeringen voor het publiek, en nu herinnert hij aan de woorden des Ministers van Binnenlandsche Zaken bij de aangelegenheid van het middelbaar onderwijs: "wij moeten in de eerste plaats zorgen voor de groote massa's, en niet enkel voor de kleine minderheid." Dit moest ook hier betracht zijn. Maar nog iets. De Rijnspoorweg-Maatschappij maakt de aansluiting afhankelijk van de bevordering en zooveel mogelijke tot stand koming van den weg door de Regering. Dat is onbestemd en gevaarlijk, vooral met eene Maatschappij die niet vlug is in de nakoming van hare verpligtingen. Daaruit kan later veel verschil ontstaan, en er kunnen nieuwe exceptien opkomen. De overeenkomst der beide maatschappijen is een verbond, eene coalitie der maatschappijen, om elkander onderling tegen het algemeen belang en tegen de concurrentie van derden in veiligheid te stellen. Welk ander belang kon de Rijnspoorweg-Maatschappij bij de overeenkomst hebben? En de coalitie tegen de mededinging van derden blijkt middagklaar uit art. 10. Dat mag de Staat niet sanctionneren. Het doel is uitsluiting van anderen langs den geheelen cirkel der beide wegen. De regering zegt dat dit beweren steunt op een misverstand. Maar de contractanten verklaren dat niet; zij zwijgen er over. Spr. wil nu niet op dit monopolie der beide Maatschappijen art. 419 C. P. tegen zamenspanning van verkoopers of inhebbers toepasselijk verklaren, ofschoon het hof van cassatie in Frankrijk het artikel op eene coalitie van vrachtvoerders heeft toegepast. Hij wil zoo crimineel niet zijn; maar meent dat de regering had moeten zeggen: ik onderhandel niet met u, zoo lang er zulk eene uitsluitende voorwaarde is opgenomen in een wederzijdsch contract, dat ik, als Regering, moet sanctionneren; eene uitsluiting, waardoor, wat men ook zegge, de onderneming der heeren Schretlin-Maxwills onmogelijk is gemaakt. Dat zijn bezwaren, afgescheiden van financiele en andere door vorige sprekers gemaakt.

De beraadslagingen over dit wets-ontwerp zullen morgen worden voortgezet.

Uit mededeelingen van den Voorzitter blijkt dat de eindverslagen gereed zijn, 1°. nopens het ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk VII begrooting 1862, en 2°. tot voorziening in de verevening door de Rekenkamer van sommige posten.

De dag der discussie zal nader worden bepaald.

De VOORZITTER stelt aan de orde, na afloop van de beraadslaging over de heden in discussie zijnde wet, de beraadslaging over de voordragten: 1°. tot herziening van het buitenlandsch gedistilleerd; 2°. de wijziging van het tractaat met Frankrijk, en 3°. de verhooging van Hoofdstuk VI der begrooting van 1863 (pantsering).

De Heer DULLERT meent, om het belang der zaak te moeten voorstellen de afdoening van laatstgenoemd ontwerp, tot na het reces te verschuiven.

De MINISTER VAN MARINE had gehoopt dat dit ontwerp reeds lang zou zijn afgedaan, het is reeds voor lang aanhangig, en hij moet wijzen op de groote verantwoordelijkheid die ten deze op hem rust. Hij laat de beslissing natuurlijk aan de Kamer over, maar merkt op dat dit jaar de aanbestedingen reeds moesten geschieden.

De Heer STORM VAN 'S GRAVESANDE is het eens met den Heer Dullert; en als de verantwoordelijkheid des Ministers zoo groot is, dan begrijpt hij niet hoe deze het vroegere ontwerp zoo spoedig heeft ingetrokken.

De MINISTER VAN MARINE dringt nader op zijne meening aan. Elke maand is er eene, en de aanbestedingen dienen dit jaar te geschieden. Beslist de Kamer tot uitstel, dan moet hij er wel in berusten.

Het voorstel van den Heer Dullert, hierop in omvraag gebragt, wordt met 37 tegen 10 stemmen aangenomen, zoodat de behandeling tot na he reces is uitgesteld.

Nog wordt bepaald dat, na de ontwerpen zoo even aan de orde gesteld, nog zullen behandeld worden de twee, waaromtrent is medegedeeld dat de eindverslagen gereed zijn; namelijk, de verhooging van Hoofdstuk VII der Begrooting van 1862 en de regeling der vereveninġ van eenige posten door de Rekenkamer.

Hierna is de vergadering gescheiden.

Bij de MEMORIE VAN BEANTWOORDING, betreffende het ontwerp van wet tot verhooging van Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1863 zijn twee Bijlagen gevoegd.

De eerste bevat het volgende VERSLAG omtrent de proeven tegen eene gepantserde schijf, met getrokken kanon van 30 pond, opgemaakt ingevolge aanschrijving van het Ministerie van Oorlog, van den 11den Maart 1863, n°. 56 *A*.

De proeven hadden plaats op het proefveld nabij 's Gravenhage, op den 14den en 18den November 1862, en den 11den Februarij 1863.

De schijf stelde een gepantseerd scheepsboord voor en was geplaatst onder eene helling van 45° bij de twee eerste proeven en van 12° bij de laatste proef.

De 0,114 el (4½ Engelsche duim) dikke platen waren bevestigd door middel van bouten met ingezonken kegelvormige koppen; deze bouten waren aan de achterzijde der schijf door schroefmoeren opgesloten.

Het houten boord was in loodregte rigting op de platen, 46 duim dik en bestond uit eene rij van eiken platen, ter dikte van 11 duim; eene rij opstaande eiken balken van 24 duim dikte, en eene achterbekleeding van eiken platen ter dikte als de eerste. De planken en balken waren aaneensluitend nevens elkander opgesteld en onderling door hout en ijzerverbindingen bevestigd. De bovenzijde der schijf was door schoren, en de onderzijde door eene zware, in den grond gestelde balklaag, onwrikbaar vastgezet. Na de proeven was hierin geene ontzetting of verplaatsing te bespeuren.

De vuurmond was op een walaffuit op raam, en op 150 el van de schijf geplaatst.

Proeven op den 14*den November* 1862.

Er werden gedaan 3 schoten; n°. 1 en 2 met excercitie-puntgrenaat, wegende 26 pond en 3,00 pond lading. N°. 3 met een puntkogel van 27,5 pond van gegoten ijzer, eene lading van 3,50 pond en eene tusschenprop.

De opzet bedroeg bij het eerste schot 4 streep, doch werd gewijzigd naar de verlangde trefplaats. Er werd geen correctie voor de derivatie gegeven.

De trefpunten en de veroorzaakte scheuren zijn in figuur 1 met rooden inkt aangewezen; de diepte der indrukken was ongeveer 3 duim. Bij het 3de schot werden stukken van de drie getroffen platen afgebroken; een stuk hout van de achterste houtbekleeding werd afgescheurd en de bekleeding toonde eenige doorbuiging. Alle kogels werden verbrijzeld.

Proeven op den 18*den November* 1862.

Er werden gedaan 7 schoten met puntkogels van 27,5 pond.

N°. 1 en 2 met 3,5 pond lading; de overige met 4 pond; alle met tusschenprop. Opgezet en rigting als boven.

De trefpunten en verdere beschadigingen zijn in fig. 1 met blaauwen inkt aangewezen.

De indringing bedroeg ongeveer 4 à 5 duim. Na het 3de schot begon de houten wand te ontzetten en op enkele plaatsen aan de achterzijde door te buigen en af te schuren.

Bij het 4de schot ontstonden geene scheuren, doch bij het 5de ontstaan er, zelfs ver van de getroffen plaats.

Bij het 6de schot werd een stuk der plaat in het hout gedreven en de achterzijde der schijf daardoor sterk gesplinterd, gescheurd en ingedrukt.

Het gedeelte A, wegende ongeveer 30 pond, werd door het 7de schot bij den voet der schijf geworpen.

Alle kogels werden verbrijzeld.

Proeven op den 11*den Februarij* 1863.

De schijf was hersteld en door zware balken tegen de vroegere geschoord.

Er werden gedaan 6 schoten, n°. 1 en 2 met 3 pond lading, n°. 3 en 4 met 4,5 pond, en n°. 5 en 6 met 5 pond lading.

Bij de onevene schoten bezigde men gesmede puntkogels van dezelfde gedaante als de vorige, en wegende 30,63 pond; bij de evene schoten gesmede puntkogels met bolronde koppen, wegende 31,50 pond. Bij de 4 laatste schoten werden twee tusschenproppen aangewend.

De opzet bedroeg 5 strepen, rigting als boven.

De uitwerking is voorgesteld in fig. 2.

Bij het 1ste schot werd het opgeschilderde mikpunt getroffen; de indringing bedroeg 6 duim.

Bij het 2de schot was de indringing 8 duim, de houten achterwand begon te scheuren en door te zetten.

Bij het 3de schot was de indringing 15 duim, bij het 4de 16 duim.

Bij het 5de schot werd een stuk der plaat voor de schijf geworpen en dringt de kogel geheel door het hout heen.

Bij het 6de schot werd een stuk plaat weggeworpen en drong de kogel in het hout. Het gedeelte der plaat, links van het trefpunt gelegen, hing voorover aan een afgeboken eind bout.

Na deze schoten was het houten boord aan de binnenzijde sterk doorgezet, gesplinterd en gescheurd. Geen der kogels is verbrijzeld, doch de kop is sterk ingedrukt en vormt eene uitstekende kraag.

's Gravenhage, den 13den Maart 1863.

De Commissie voor het beproeven van getrokken geschut,
(*get.* T. A. T. DELPRAT.
„ VISÉE.
„ VAN CATTENBURCH.
„ DE BRAUW.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het Departement van Marine,
A. KLERCX.

De TWEEDE BIJLAGE houdt in het volgende Officiëel Rapport aan de Engelsche Admiraliteit aantoonende de voordeelen van ijzer en hout, benevens de kosten van deze materialen bij de zamenstelling van schepen voor de Engelsche marine.

ADMIRALITEIT, 2 Maart 1863.

Het voor bewezen houdende, dat het voor dit land noodzakelijk is een getal gepantserde schepen te bezitten gelijk aan dat van ieder ander Rijk, moet in de eerste plaats overwogen worden, of zulke schepen van hout dan wel van ijzer gebouwd zullen moeten worden.

Twee belangrijke puntrn doen zich in deze beschouwing voor, als:

1°. *De aard van de bouwstof.*

IJzer bezit de volgende voordeelen boven hout.

Een ijzer schip kan, zonder verlies aan sterkte, van grootere afmetingen gebouwd worden dan een houten schip.

Een ijzeren schip heeft als massa meer stijfheid en sterkte van bouw dan een houten schip, hoewel plaatselijk zwak en onderhevig om te kunnen worden doorboord door schokken of stooten, welke een houten schip niet zouden deren.

Een ijzeren schip is duurzamer in sommige deelen van den romp en vooral in die deelen, waar het hout met het ijzer in aanraking komt, dan een houten schip, en na een zeker aantal jaren zal een ijzeren romp bijna niets geleden hebben in vergelijking met een houten schip.

Tegen deze voordeelen moet worden overgesteld:

De belangrijke plaatselijke zwakte van de betrekkelijk dunne platen, waaruit het gedeelte onder water van een ijzeren schip noodwendig moet worden zamengesteld;

Het daaruit ontstaande gevaar om met zulke schepen op rotsen te stooten;

De noodzakelijkheid daardoor om te bouwen met dubbele bodems, dwarsscheepsche beschotten, waterdigte afdeelingen, deuren, enz., en verscheidene andere zamengestelde inrigtingen, die alle bijdragen om het gewigt en de kosten van een ijzeren schip te verhoogen.

De snelle aangroeijing van een ijzeren schip onder water en het belangrijk verlies van al de goede eigenschappen van het schip door de aanhechting van zeeplanten en polypen.

Men heeft nog geen middel gevonden, dit belangrijk gebrek tegen te gaan; herhaald dokken en schoonmaken van de huid is het eenige palliatief.

De groote onzekerheid van de hoedanigheid der gebruikte bouwstof en de inderdaad geringe hoeveelheid werkelijk goed ijzer, geschikt voor scheepsbouw, welke in den handel gevonden wordt.

De verbazende verwoestingen, veroorzaakt door de splinters van ijzer, wanneer de platen gebroken en door projectilen verbrijzeld worden.

De veel grooter gemakkelijkheid, waarmede ijzeren schepen onder water beneden hunne pantsering door onderzeesch geschut kunnen doorboord worden, dan zulks bij houten schepen kan plaats hebben, en eindelijk:

Daar de verbeteringen bij de artillerie en in alle oorlogsmiddelen geheel onbegrensd zijn, zou het kunnen gebeuren dat de zeer belangrijke geldsom, voor de duurzaamheid van een ijzeren schip betaald, geen voordeel was, daar welligt binnen kort nieuwe vormen van oorlogschepen misschien volstrekt noodzakelijk zouden kunnen zijn; het ijzeren *van heden*, waarvoor zooveel geld besteed is, zou misschien niet het wapen zijn dat wij *morgen* zouden verlangen; het schijnt daarom wijzer en meer spaarzaam te zijn om in de behoefte van het oogenblik te voorzien door eenen goedkooperen en minder duurzamen bouw, altijd echter van dezelfde hoedanigheid als dien waartegen wij zouden kunnen te kampen hebben.

De bekwaamste ontwerper van oorlogschepen in Europa en die daarin zoo uitmuntend geslaagd is, de Heer Dupuy de l'Ome, is dit gevoelen toegedaan en hij bouwt de schepen, welke het hoofdbestanddeel der Fransche Marine zullen uitmaken, bij voorkeur van hout.

2°. *Waar en hoe moeten de schepen, hetzij van hout, hetzij van ijzer gebouwd worden?*

Indien ijzer de gekozen bouwstof is, hebben wij de keuze tusschen vergrooting en uitbreiding onzer werven en den aanbouw bij contract (aanneming).

Op slechts ééne werf (Chatham) kunnen wij, zonder in nieuwe uitgaven te vervallen, in ijzer bouwen.

Doen wij daarentegen de tegenovergestelde keuze en bouwen wij bij contract (aanneming), dan doen zich de navolgende belangrijke nadeelen voor.

Het eerst ondervonden feit dat zich opdoet, is: in geen enkel geval hebben aannemers voldaan aan hunne overeenkomsten met het Gouvernement, noch wat tijd, noch wat kosten betreft.

Hoewel de gevallen overbekend zijn en aangewezen worden in de nevensgaande tabel, wil ik echter een of twee voorbeelden aanhalen.

De *Warrior* werd op den 11den Mei 1859 uitbesteed; de aannemers kwamen overeen het schip geheel gereed te leveren in Julij 1860: de oplevering had plaats op den 20sten September 1861 en was eerst geheel gereed den 24sten October daaraanvolgende.

De aannemingsom was tweemaal honderd en tien duizend twee honderd vijf en twintig pond sterling (210,225 pd. st.), alles daaronder begrepen; zij eischten en verkregen ten slotte tweemaal honderd en vier en vijftig duizend zeven honderd en acht en twintig pond sterling (254,728 pd. st.).

De *Black Prince* werd op den 6den October 1859 uitbesteed; de aannemers verbonden zich het schip geheel gereed af te leveren op den 10den October 1860: de oplevering, niet geheel gereed, had plaats op den 18den November 1861 en de bodem was niet gereed voor eenige maanden daarna, en dan nog eerst met behulp der werklieden van de werf.

De aanbestedingsom bedroeg tweemaal honderd dertig duizend twee honderd vier en vijftig pond sterling (230,254 pd. st.). Zij eischten tweemaal honderd negen en vijftig duizend zeven honderd een en vijftig pond sterling (259,751 pd. st.); een gedeelte van dezen eisch maakt nog een onderwerp van overweging uit. Het schip heeft echter tot op dit oogenblik aan de admiraliteit tweemaal honderd negen en veertig duizend zeven honderd een en vijftig (249,751) pond sterling gekost.

Bij beide schepen, maar voornamelijk bij de *Warrior,* werd eenig oponthoud veroorzaakt in het afwerken van het vaartuig, door veranderingen gedurende den bouw aangebragt.

De *Defence* werd onvolledig afgeleverd tien maanden na den met de aannemers overeengekomen tijd.

De *Resistance* werd almede onvolledig afgeleverd tien maanden na het met de aannemers overeengekomen tijdstip.

De *Hector* zal, indien het schip in den loop der maand Maart opgeleverd wordt, zeven maanden langer dan den bepaalden tijd in aanbouw zijn.

De *Valiant* moest volgens het oorspronkelijk contract opgeleverd worden in Augustus 1862; de aannemers werden bankbreukig en verzochten het Gouvernement de overeenkomst te vernietigen. Men sloot eene nieuwe overeenkomst met eene andere firma om het schip in Maart 1863 af te leveren; er bestaat geen uitzigt hoegenaamd dat het werk binnen zes maanden na dien tijd zal geëindigd zijn.

Hetzelfde, ja nog grooter uitstel heeft plaats gevonden met de aflevering van de *Orontes* en *Tamar,* ofschoon deze vaartuigen van eene eenvoudige zamenstelling en niet gepanserd zijn.

Er bestaat geen uitzigt dat meer dan een van de vier laatst aanbestede schepen afgeleverd zullen worden dan verscheidene maanden na den overeengekomen tijd.

Het is dus niet slechts een enkele aannemer of bouwmeester van ijzeren schepen die hunne overeenkomsten niet zijn nagekomen, maar dit is met allen het geval, en dit doet duidelijk uitkomen de groote onzekerheid die met deze wijze van bouwen gepaard gaat.

Twee andere moeijelijkheden doen zich als van zelf voor:

1°. De algemeene traagheid waarmede het werk door bouwmeesters van ijzeren schepen wordt uitgevoerd, maakt de tegenwoordigheid noodzakelijk van een inspecteur der Admiraliteit op de plaatsen alwaar de schepen gebouwd worden, en geeft aanleiding tot vele moeijelijkheden tusschen de aannemers en de Admiraliteit.

2°. De groote verzoeking waarin de aannemers geraken door de duurte en het moeijelijk verkrijgen van goed ijzer, om minder goede en goedkoopere bouwstoffen te gebruiken.

Daarenboven kan, na onderteekening van het contract geene verandering of verbetering, hoe noodzakelijk ook, gemaakt worden zonder zich te onderwerpen aan iederen eisch, dien de aannemer goed vindt te stellen.

Staking van werkzaamheden door het vragen van hooger loon door de werklieden, moeijelijkheden in handelszaken, alles werkt de vordering tegen van het werk, en hetwelk altijd uitloopt ten nadeele van het Gouvernement.

Indien evenwel hout de gekozen bouwstof is, dan kunnen wij bouwen op onze eigene werven, alwaar wij alles bij de hand hebben.

Wij zullen alsdan geene andere gelden behoeven, dan het bedrag bij de begrooting toegestaan.

Indien de schepen bij aanneming van ijzer gebouwd worden, zal de geheele som, daarvoor benoodigd, afzonderlijk moeten worden toegestaan boven en behalve de gewone marine-begrooting en de verhooging van de gezamenlijke uitgaaf zou slechts voor een klein gedeelte verminderd worden door het afdanken van een gering aantal werklieden en eenige onzer werven (welke werklieden echter in zoodanig geval aanspraak zouden hebben op pensioen of gratificatie); want men zou toch nog altijd een groot aantal werklieden moeten behouden om te gebruiken bij herstellingen, uitrusting van schepen, en bij het bouwen van kleinere typen, noodig om onzen handel te beschermen in de afgelegen oorden der wereld.

In elk opzigt zal dus het stelsel om gepantserde ijzeren schepen bij contract te bouwen, kostbaarder zijn dan het bouwen van gepantserde houten schepen op onze werven.

Het houten schip, hoewel in sommige opzigten minder sterk dan een ijzeren, is toch, indien wij de uitgewerkte rapporten die wij over schepen als de *Gloire, Normandie, Magenta* en *Solferino* hebben ontvangen, mogen gelooven, geheel berekend voor de gewigten die het moet dragen.

Zeer slecht weder heeft geene nadeelige uitwerking uitgeoefend op de *Gloire,* een houten schip, van steven tot steven gepantserd en daardoor zwaarder beladen en aan zwaarder proef onderworpen dan onze gepantserde schepen tot nu toe hebben doorgestaan, hebbende geen dezer schepen pantserplaten op de uiteinden.

Eene groote vermeerdering van sterkte wordt aan houten schepen gegeven door ijzeren balken, ijzeren dekken, opvulling der inhouten, diagonale verbanden, enz.; en alle mogelijke omstandigheden in overweging nemende, schijnt het voor het tegenwoordige bepaald verkieslijker te zijn om deze schepen op onze werven van hout te bouwen, dan om ze op particuliere werven van ijzer te doen vervaardigen.

Om eene vergelijking te maken, heeft men genomen de waarschijnlijke kosten van de gepantserde schepen *Hector* en *Valiant.*

Vermits zij slechts gedeeltelijk gepantserd en de rekeningen nog niet gesloten zijn, moeten wij er iets bijvoegen, ten einde deze te kunnen vergelijken met de houten schepen die men voornemens is aan te bouwen.

Kosten van een schip van 4063 ton, van ijzer, gedeeltelijk gepantserd en bij aanneming gebouwd	206,000 pd. st.
Hierbij gevoegd voor volledige pantsering (geraamd) .	8,000 „ „
	214,000 pd. st.

Kosten van een houten schip van 4200 ton en van grootere sterkte dan die nu gebouwd worden, geheel gepantserd, voor werkloon en materialen (geraamd) . .	170,000 pd. st.
Hierbij gevoegd voor algemeene kosten even als bij particulieren 10 pCt.	17,000 „ „
	187,000 pd. st.

De kosten voor het bouwen van de Royal Oak, een houten schip, opgemaakt door den boekhouder van de werf te Chatham, bedragen voor werkloon en materialen met bijvoeging van 2 pCt., 151,970 pd. st.; hierbij is gerekend de waarde der materialen, reeds vóór de vervorming aangewend; indien men nu hier nog bijvoegt 10 pCt. voor algemeene kosten, even als dit door een particulieren bouwmeester zoude worden gedaan, dan bedragen de kosten voor het bouwen van de Royal Oak ongeveer 168,000 pd. st., behoudens mogelijke verbeteringen, die bij het afsluiten van de rekening zich zouden kunnen voordoen.

De tijd benoodigd om het ijzeren schip bij aanneming aan te bouwen, was vijf en twintig maanden (bij de Hector).

Om het houten schip zonder verhaasting en op de voordeeligste wijze aan te bouwen, zou men denzelfden tijd behoeven; doch indien men zoodanig tot spoed wierd aangespoord als dit bij de aannemers van de Hecter het geval geweest is, en indien de werklieden niet wierden gestoord, zou men den opgegeven tijd tot op een en twintig maanden kunnen bekorten.

(get.) ROB. SPENCER ROBINSON.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.